

Uredništvo in opravišstvo:

Maribor, Koroške ulice 5.

„STRAŽA“

**Izhaja v ponedeljek, sredo in petek
popoldne.**

Rokopisi se ne vračajo.

**Z uredništvom se more govoriti
vsak dan od 11.—12. ure dopold.**

Telefon št. 113.

Naročnina lista:

Celo leto 12 K
Pol leta 6 K
Četrt leta 3 K
Mesečno 1 K

Posamezne številke 10 v.

Zunaj Avstrije celo leto 17 K.

Inserati ali oznanila

**se računijo s 15 vin. od 6redne
petitvrste; pri večkratnih ozna-
nilih velik popust.**

STRAŽA

Neodvisen političen list za slovensko ljudstvo.

Št. 2.

Maribor, dne 5. januarja 1912.

Letnik IV.

Širite „Stražo“!

Teden našega časopisja se bliža koncu. Vsak naš somišljenik, vsak naš prijatelj, vsak zaveden Slovenec naj si stavi vprašanje: „Ali sem storil svojo dolžnost? Ali sem pridobil kakega novega naročnika našim časnikom?“ In če je odgovor negativen, potem pojdi in stori, kar Ti velevala srce in razum: pridobi vsaj enega novega naročnika za „Stražo“, „Slovenskega Gospodarja“ ali „Naš Dom“!

Moč časopisja je neizmerna. Ono dela javno mnenje in vsvarja svetovno mišljenje. Od njega je odvisna moč političnih strank, ono določuje posredno bodočnost naroda. Dobro časopisje — dobro ljudstvo. Kdor ljubi svoj narod in ga hoče ohraniti zdravega, plemenitega in značajnega, ta bo širil zdrave, poštene časnike.

Nešteto gorja je že zakrivilo slabo časopisje. Iz umazanega špekulativstva se draži strasti in buči vse surove instinkte. Zastruplja se mladino, slepari se odrasle, a z zapeljivimi vadami se priklepa široke mase na se. Zaslepljeno ljudstvo ne vidi, kako je duševno zasušeno, kako dirja v svojo pogubo. Sebičen špekulant ali pa brezvesten političen izkoriščevalec si pa mane roke. Ljudstvo hlasta po izprijeni hrani in jo smatra za dobro, zato mu gre pšenica v klasje in on je ves srečen. Da srka ljudstvo vase svoje smrti, to ga ne moti. Kaj njemu mar ljudstvo! Vsakdo pa, ki mu je pri srečju dobrobit ljudstva, ki hoče imeti svoj narod močan in krepak, mora zastaviti vse sile, da zatre slabo časopisje. Ven iz vsake poštene slovenske hiše z nemškutarskimi in liberalnimilisti! V vsako slovensko hišo pa naše katoliško-narodne liste: „Stražo“, „Slov. Gospodarja“, „Naš Dom.“ Zadnja dva dneva „Našega tedna“ nam nudita posebno mnogo prilike, da širimo naše časopisje. Popravimo v teh dveh dneh, če smo kaj zamudili.

Zlasti našo „Stražo“ priporočamo posebno toplo v širitev. V teku treh let svojega obstoja si je priborila ugled in vpliv, si je pridobila lepo število naročnikov in prijateljev. Na delo, da se bo njen vpliv še povečal, da se bo krog njenih naročnikov še razširil!

„Straža“ mora biti v vsaki zavedni slovenski hiši!

PODLISTEK.

Branek in Dolnjigrad.

s posebnim ozirom na „Cvenske travnike“ in „Cvenski marof.“

Branek in Dolnjigrad sta bila stoletja posestvo v enih rokah. Ljstvo je pravi zaj „Pranek“ v starih nemških pismah pa stoji:

„Maleg pa Branek.“

Če bi Branek pa Branoslavci znali gučati, bi nam povedali, kekokrat se so branili proti sovražnikom, pa keko krvi je tu steklo. Zato pa je meo građ večkrat drugo lice. Grad, leta 1681tega, pa zdajni si pađ nesta spodobna.

V Braneki je bila najviša gospocka, tukaj so ble podložne gospocke: Dolnjigrad, Cven pa Babin-ci. „Herrschaft Maleg, mi den Amtern: Oberlüttenberg, Cwein und Wagnenhof“, se bere v starih pismah. Za to pa se je tudi vse kaj blo gospockega reklo: „To je pranečko.“

Dolnjigrad bo v mojih mladih letih nevarna podrtina. Tudi un je svoje lice večkrat spremenijo. V prvih letih druge polovice devetnajstega stoletja se je zezido zdajni građ. Zidali so ga Taljani. Bila je veka suša. Hitro so ljudje najšli zrok:

„Na nebi zidarov dež motijo, so meli negi žabo zakopano. Dokliđ tote žabe ne skupajo, nede deža.“

V zdajnem građi dugo nihče ni stanujo, razun vincara, pravili so, ka mrtvi hođijo ružit, še-le pred par leti ga je zdajni lastnik dr. Pavel Varda popravjo, pa prav gospocki prenovio.

Od Dolnjegradu blo dosti pravlic. Ljudje so gučali, kak po noči v građi straši, kak lazijo neke kače — zaklete grofice — okoli zidovja, pa še več takega.

Konferenca radi regulacije rek.

Gradec, 4. jan. 1912.

Včeraj je bila v štajerskem namestništvu konferenca radi regulacij rek na Štajerskem, katere so se udeležili zastopniki vlade, zastopnika slovenskih poslancev dr. Korošec in Robič ter zastopniki nemških državnih in deželnih poslancev. Konferenca je imela namen, podati vladnim zastopnikom sliko o najnujnejših regulacijskih delih, voljenim zastopnikom ljudstva pa je dala priliko, slišati mnenje vladnih zastopnikov in deželnega odbora.

Ni nam treba omeniti, da sta dr. Korošec in Robič zvesto zastopala težnje Slovencev na tem polju našega gospodarskega življenja. Zagovarjala sta obširen regulacijski program, kakor so ga že pred letom sestavili sedanji slovenski deželni poslanci radi pogajanj za delamoznost deželnega zbora. Prejšnji deželni poslanci tudi v tem oziru niso imeli nobenega programa. Za to ne bomo govorili o stališču naših poslancev, ker to ne potrebuje nobenega zagovora ali pojasnila, ampak o stališču vlade in deželnega odbora nasproti regulacijam voda na Slov. Štajeriju.

Stališče vlade je kratko označeno: ona je voljna vse storiti, ako tudi dežela stori svojo dolžnost. Toda ravno dežela ne stori ničesar za Spodnji Štajer. Kjerkoli se je potrkalo, tam se je pokazalo, da referent za vodne zgradbe Stallner nima nobenega znanja o teh stvareh in da vse prepušča stavbenemu uradu, ta pa zopet odriva odgovornost na Stallnerja, ki ne da uradu nikjer iniciative.

Drava. Deželni odbor ni hotel niti za vzdrževanje že reguliranih mest plačati svoje tangente in je še na dolgu 45.000 K. O nadaljnji regulaciji iz svojih sredstev noče ničesar vedeti, najsibo deželni zbor delal ali ne.

Pesnica. Oni del, ki teče mimo nemških posestev v zgornjem delu, je dograjen, dalje pa deželni odbor noče graditi, tudi ne glede na obstrukcije, ali rečno delo v deželnem zboru. Izgovarja se na ugovor par občin, o kojih pa je vladni zastopnik trdil, da ne morejo biti noben zadržek in je vse odvisno le od dobre volje dež. odbora.

Savinja. Tudi tukaj je označil vladni zastopnik zavlačevanje kot neutemeljeno. Pokazalo se

je, da je Stallner o vodnopravnem postopanju popolnoma nepoučen.

Mura. Deželni odbor je skrbel le za regulacijo v nemških krajih, v slovenskih okrajih se izgovarja s težavami z ogrsko vlado in celo stvar zavlačuje.

Dravinja. Predpriprave še niso dogotovljene, čeprav je deželni stavbinski urad prenapolnjen z uradniki.

Sotla. Referent Stallner o tem sploh nič ne ve. Vodja stavbenega urada pa izjavi, da je hrvatska vlada obljubila zopet, v najkrajšem času poslati načrte. Sicer pa je od štajerske dežele regulacija te reke še vedno brez predpriprave, čeravno se od naših poslancev venomer urgira.

Potoki. Glede Sčavnice, Globetke, Mislinje itd. niso predpriprave izgotovljene. Slovenska poslanca konstatirata, da se je regulacija teh rek takoj po vstopu sedanjih poslancev energično zahtevala.

Hudourniki. Spodnji Štajer ima hudournike v konjiškem okraju, v celjskem (Sv. Peter), v gornjegrajskem in marenberškem okraju. Nikjer niso natančni načrti izgotovljeni, kakor se je zahtevalo. Zelo zanimivi so finančni programi za hudournike. Denarja bi bilo treba za hudournike 18 milijonov kron, od katerih bi prišlo na Slovence 1 milijon K. In deželni odbor skrbi, da so načrti za hudournike p nemških krajih gotovi, da se dela začnejo, pri slovenskih hudournikih se še niti predpriprave ne izvrše. Potem pa še naj kdo pride in pove, da obstrukcija ni utemeljena.

Somišljenike bo tudi zanimalo, katere regulacije misli deželna večina letos podvzeti, ako bo deželni zbor delal. Uravnavali se bodo: Leistenbach, Groß-Sölkbach, KammerschlöBelgraben, Schwarz-Lafnitz, Riedlbach, Dietmannsdorferbach in Forstbaubach. Torej zopet nič za Spodnji Štajer!

Kjerkoli posvetimo v deželno gospodarstvo, tam vidimo, da smo Slovenci strašno zanemarjeni! Kako morejo pri teh razmerah govoriti liberalci za premirje z večino v deželnem zboru, nam je nerazumljivo. Liberalci pač ne razume naroda in noče zanj nobenega boja!

**Ali ste že obnovili naročnino?
Širite „Stražo“!**

„Sedite si!“

Hitro jin dene eden beli obrsač okoli šinjaka, drugi pa jin obrije pol glave.

„Tak, zaj do van že vervali, ka paše te bol zanesljivo, če vzemite toto pismo soboj!“

Na to je vse spreminglo.

Od samega straha so prišli kmeti nazrt domu. Kaplan se vmrl za par dni. Vsako mlado nedelo so sideli na cirkvenen pragi, na ženskoj strani. K sebi so vsigdar pritegnoli razpetje.

Pitali so jih mešniki, uni pa so rekli:

„Vzemte me s tiste truge, v kjroj ste me zakopali, čente me v prosto, pa pokopajte pod totim pragon!“

Te so bli v Lotmerki najviši gospod Gotweis. Za tistega časta, kak so se moja mati ženili. Bili so neki dobronik za celi kraj, posebno pa za Lotmerk. Uni so ustanovili realko z razločnoj opomboj, ka vü-čenik more slovenski znati.

Toti gospod so dali mojoj materi 25 glät, dere so se ženili. To so bli pre penezi od tistih, ki bi se mogli med kmečko ljstvo razdeliti.

Tak so nam mati pravili.

Gučalo sajo tudi, ka so 'grofice v kače spodo- zaklete, lazile okoli građa.

Pasla je pučica kravo okoli razvalin. Prikaže se joj lepa gospodična, pa jo tak nagovori:

„Pučica, tiđi zütra priženi kravo sen, jas bon ti prinesla klüče od građa! Nesmiš se me strašiti, jas ti nem nič včinila. Vzemi klüče, odpri si grajska vrata, tan boš najšla neko srečo!“

Pučka je resen prignala kravo. Ob sedmih lazi strašna kača proti njoj, ki je v papah držala neke klüče. Pučka se straši, pa obdiži.

„Nesrečno dekle, ka si to storilo! Keko let se bon pa mogla čakati, ka pride na svet, kere mi de to všafano?“ spregovori kača, nemilo zajóče, pa spre-mine.

Shod zaupnikov S. L. S. na Kranjskem.

Ljubljana, 4. januarja.

V četrtek dne 4. t. m. je imela S. L. S. na Kranjskem svoje glavno zborovanje. Nad 1200 zaupnikov iz vseh krajev kranjske dežele je prihitelo na to zborovanje, na katerem je dalo vodstvo stranke zaupnikom račun o svojem delovanju. Videlo se je, da priprosti kmetje iz najoddaljenejših gorskih vasi dobro razumevajo čas, v katerem živimo, vedo pa tudi potrebe časa. Pokazali so s svojim navdušenjem ljubezen do stranke in do svojih poslancev. Na sredo so bili navzoči vsi državni in deželni poslanci in nad sto županov. Navdušenje na shodu je bilo velikansko. vsi referati pa z mogočnim odobravanjem sprejeti.

Takoj po 9. uri dopoldne je otvoril shod burno pozdravljen načelnik stranke, državni in deželni poslanec dr. Ivan Šusteršič, ki je predlagal v predsedstvo shoda: za predsednika državnega in deželnega poslanca komercialnega svetnika Fr. Povšeta, za namestnika pa primarija dr. Vinka Gregoriča.

Državni in deželni poslanec dr. Ivan Šusteršič in državni in deželni poslanec Evgen Jarc sta podala na to točna poročila o delovanju državnega zbora in kranjskega deželnega zbora. Obširna poročila, ki sta posebno pokazala delo poslancev v Slovensko-hrvaškem klubu v državnem zboru za našega kmeta je shod z velikim odobravanjem sprejel na znanje in videlo se je, da so zaupniki zadovoljni s svojimi poslanci in neomajno zaupajo v Slov.-hrv. klub.

Deželni odbornik dr. Lampe je govoril o dež. upravi in deželnem gospodarstvu na Kranjskem. Kazal je na veliko delo kranjskega deželnega odbora za kmeta. Deželni odbor izboljšuje ceste, podpira živinorejo, vinarstvo, sadjarstvo, zaščitništvo; zida mostove in vodovode. To vse v veliko korist kmeta. Za šolstvo hoče dežela veliko žrtvovati in je tudi žrtvovala, ali podpirala bo le tisto učiteljstvo, ki dela za ljudstvo. Naše šole na kmetih niso take, da bi mogle odgovarjati potrebam našega kmečkega ljudstva, zato je nujna potreba, da se ta zakon spremeni v smislu kmečkih potreb. Liberalci vpijejo, da smo posojilo 10.000.000 K že zapravili, res pa je, da je od 4.000.000 K, ki jih je dovolil še prejšnji dež. zbor, ostal še 1.000.000 K, torej imamo na razpolago še 11.000.000 K, ki jih bomo porabili za potrebe našega ljudstva. Res pa je tudi, da so vsi ti milijoni za liberalce, ki tako grdo zabavljajo čez kranjski deželni odbor, že zapravljeni.

Primarij dr. Vinko Gregorič govori o organizaciji stranke in o časopisju. Naj ne bo našega somišljenika, ki bi ne bil naročnik našega časopisja.

Velikanske ovacije pa so priredili zaupniki svojemu ljubljenskomu načelniku dr. Šusteršiču, ko je predsednik shoda predlagal, naj ga zaupniki zopet volijo kot načelnika. Dvorana Uniona je videla še malo ali nič takega navdušenja in ljubezni, kot ga je kazalo slovensko ljudstvo do svojega nad vse ljubljenelega načelnika, ki je izvolitev tudi sprejel.

Pri volitvi 16 članov vodstva so bili izvoljeni zopet stari člani nazaj v vodstvo.

Pri slučajnostih je državni in deželni poslanec dr. Krek govoril tudi o starostnem zavarovanju kme-

tov. Škoda bi bilo, da bi bil naš kmet izključen od tega zavarovanja, zato je dolžnost vsakega razumnega človeka, da gre med ljudstvo in mu pripoveduje o ugodnostih, ki jih bodo imeli kmetje po starostnem zavarovanju.

Končno se je predsednik shoda, komercialni svetnik, zahvalil udeležnikom za udeležbo, spominjal se presv. cesarja in pa sv. očeta in s klicem: „Z Bogom za slovensko ljudstvo!“ zaključil to veliko zborovanje zaupnikov.

Slovenskim občinam na Spod. Štajerskem.

Že večkrat smo opozarjali slovenske občine, da storijo svojo dolžnost v narodnem oziru. Nikjer ni toliko popustljivosti, kakor pri nas na Slovenskem; zato si pa upa nas napadati in blatiti vsak pritepec. Pogledajte si, merodajni krogi, ki odločujete v občinah, kako vse drugače postopajo češke ali poljske občine. Nikjer ne najdete nemškega uradovanja.

Posebne pozivamo kmečke predstojnike občin, da se držijo strogo načela, ki ga že zavzemajo markskatere druge občine, da odklanjajo vsak nemški dopis, najsibodi od kateregakoli urada. Te urade moramo prisiliti, da bodo dopisovali na Spodnjem Štajerskem v jeziku, katerega naše slovensko ljudstvo razume. Saj je vendar za vsakega predstojnika ali župana veliko vredno, če zamore sam razumeti došle dopise in ukaze, in se mu ni treba vedno nanesti na tajnika.

Uradi so dolžni na Spodnjem Štajerskem uradovati s slovenskimi strankami le v slovenskem jeziku. Zato se mora od njih zahtevati slovensko uradovanje, če nočejo vstreti naši želji. Ne zadostuje samo, če uradujejo občine slovenski; one imajo pravico od uradov zahtevati tudi slovensko uradovanje. Zato je dolžnost vsakega župana, da vrne vse dopise, ki prihajajo na občino v nemškem jeziku. Edino to pomaga, kakor nas učijo skušnje. Delati pa mora je odločno vse občine skupno in se vse potegovati za pravice slovenskega jezika, ker le tedaj bomo dosegli vspeh.

Liberalna bilanca.

Kakor vsako leto, tako je napravil tudi koncem letošnjega leta „Narodni List“ svoj računski zaključek. Da je ta zaključek za naprednjake jako dober izpadel, je samo ob sebi umevno. Gospodje krog „Narodnega Lista“ so izvršni računarji, to se jim mora priznati. Poraz za porazom so doživeli pretečeno leto, a njih računski zaključek nikakor ne kaže „primanjkljaja“, ampak prav lep „prebitok.“ To je umetnost, ki jo razumejo samo liberalci in njih drugi. Podobni so do pičice židovskemu bankirju, ki je že čisto blizu poloma in zato stika na vseh koncih in krajih, da tako skrupca bilanco, ki vsaj na prvi pogled zabranjuje vsak sum, da je njegovo podjetje pasivno.

„Vsa znamenja na našem političnem in gospodarskem polju kažejo, da ne napredujemo“, tako pesimistično začne člankar „Narodnega Lista.“ Tu ima popolnoma prav, samo malo bolj specializirati bi še

moral celo stvar in dostaviti besedo „naprednjaki.“ Da Narodna stranka s svojo smešno politiko nazaduje, to je čisto naravno. Gospodje okrog „Narodnega Lista“ ne poznajo naroda in ne znajo delati za ljudstvo. In dokler ne spremenijo svoje taktike, morajo biti na taka presenečenja, kakoršna so doživeli v pretečenem letu, vedno pripravljeni. Vsako leto le prirediti nekoliko sokolskih in drugih enakih veselice, da napravijo naprednim gospodičnam po raznih trgih v njih enoličnem življenju malo spremembe, dobiti na tako veselico iz Celja kakega „slavnostnega“ govornika, ki drugega ne zna, kot čez nazadnjaške klerikalce zabavljati in poštene kmečke žene psovati „podivjane babe“, kakor je to storil učeni Lesničar v Središču, to je vse, kar stori Narodna stranka v „blagor“ ljudstva. Da pa obstoji delo za ljudstvo čisto v čem drugem, tega pa liberalci ne vejo, ker še ljudstva ne poznajo. Da tisti, ki so rojeni v mestu, ki nikdar niso imeli prilike priti z ljudstvom v dotiko, naroda in njegovih potreb ne poznajo, to je umljivo. Toda da pa tudi taki, ki so izšli iz naroda, ljudske duše in ljudskega značaja ne poznajo, le to nam je pa uganka.

Leto in leto se ne prikaže nobeden med ljudstvom. Kadar so pa volitve, tedaj je pa takih „ljudskih prijateljev“ povsod polno. V vsako zakonito vas pride kak tak „prijatelj.“ Vse kar je liberalnega zbornaj skupaj in če prav ne ve ničesar, kot par psovč čez sebične „farje“ in nazadnjaške klerikalce, nič ne de. Za naprednjake je vse dobro. Ljudstvo ima pa, hvala Bogu, v tem oziru še precej dober okus in že kmalu spozna, v čem obstoji ljubezen teh „ljudskih prijateljev“ in se jih otresa vedno bolj in bolj. In če za tako razdiralno delo dobijo liberalci zaslužno plačilo — poraz — tedaj so pa čisto iz sebe. V celjskem Narodnem domu potem tuhtajo in tuhtajo pri zlati kapljici, kje da tiči vzrok. Najdejo ga kmalu. Ti „farji“ in pa „podivjane babe“ so krivi, da ljudstvo ne ve ceniti „nesebičnega“ dela teh „pravih“ ljudskih prijateljev. Da pa tiči vzrok v njih samih, tega si pa napreden duh ne more misliti.

Verodostojni dopisnik „Narodnega Lista“ trdi nadalje, da so klerikalci krivi, da se naše narodne meje krčijo. Oglejmo si stvar malo od bližje. V Št. Stanju je vladala napredna stranka in je tako vzor ne gospodarila, da so v malo letih Slovenci v vseh treh razredih sramotno propadli. Št. Ilj v Slov. gor. pa že naskakuje Súdmarka in leta, pa ga še ni dobila. In to po zaslugi „klerikalcev.“ In ravno ti isti klerikalci, ki „uničujejo narodu energijo“, kakor trdi „Narodni List“, so izvojevali v zadnjem času več obmejnih občin iz rok štajerčijancev in Nemcev. Kde torej narod izdaja, menda ne bo težko uganiti. Vse to liberalci dobro vedo, a vkljub temu lažejo in vpijejo v svet o „klerikalnih izdajicah.“ Bahati, širokoustiti, to zna liberalci, za pozitivno delo pa je popolnoma nesposoben.

Nadalje kliče dopisnik „Narodnega Lista“ o genj in žveplo na nas, ker nočemo biti naprednim politikom slepo orodje. Kaj ne, gospodje Kukovec, Kalan, Lesničar, Spindler, kako bi bilo lepo, če bi prišel pošten slovenski kmet ob času volitev s klobokom pod pazduho in ponižno prosil te liberalne klovodje, če bi hoteli biti toliko prijazni, in se dali voliti za poslance. Tako bi lahko potem ti liberalni politiki strmečemu svetu kazali svoje talente. To bi bilo za vas. Kaj ne, gospodje? Toda le potolažite se.

Pod Dolnjim gradom stoji kapela sv. Ane. V totoj kapeli se je včasih sv. maša služila. Bijo sen ministrant, pa sunčno vüro sen mejo v žepi. Na razvalinah je bila neka sunčna vüra, ki je jako dobro kazala. Previzati sen se šteje, če tudi moja dobro kaže, pa hajdi na breg. Moja vüra je resen dobro kazala, strah pa me je takši obišo, ka bi skoro tudi jas nazri dumu odbežo. No ja, da pa blo tiko guča od totega grada.

Toti dve grajšini: Pranek pa Dolnjigrad, sta bli celi stoletja v enih rokah. Po časi pa se je to le spremenilo. Začnja grofica, ki še je mela obe grajšini v oblasti, bla Mauerburg von Marburg. Stanivala je večkrat tu med svojimi kmeti. Dere so ljudje zvedli, ka se pela, so joj šli zastavljami proti, pa še strelali so. Mogla je biti smilena — nekaj redkoga v tisten grozen časi — ka so jo ljudje tak ljubili. Pripelala se je s šestimi kunji. To pa ne samo zavolo časti, ceste so ble za tistoga časa tak tozne, ka so na mestah kola do oši v blako pale.

Grofica Mauerburg je vzela talijanskega grofa Codraipjo za moža. Tak so se tote grajšine bližale talijanski rokan.

Leta 1871 je vmrlo grof Franc Codraipjo. Po njegovej smrti so se grajšin razdelile. Grofica Lucija, ki je mela za moža grofa Ivana Gropplers von Troppenburg, je dobila Dolnjigrad, nedoleten grofič Hieronim Codraipjo pa Pranek.

Doleten Hieronim Codraipjo je pranečko posestval razvdo. Gorice so pokupili gospoda, šumo „Kačje grabe“ gospod Zemlji, štacunar v Lotmerki, zemlo v bližini grada je pokupilo kmečko lüstvo. Pol evenskih travnikov je kupjo Hildebrand, posestnik radenskih toplic, pozneje, leta 1899, so kupili drugo polovico evenskih travnikov dr. Rosina, odvpetnik v Lotmerki, Sršen, trgovec, krčmar, pa neki posestnik v Lotmerki, rojen Cvenar, pa Murso, kmet, pa imeniten cementar na Krapji. Grad pa nekaj posestva se še zaj trži. Ednok je v enih, pa v drugih rokah. Dozda še nima stalnega gospodara.

Na takši način je tudi posestvo tukašnega grada prišlo v kmečke roke. Samo grad je še ost v rokah Šenklnove rodbine. Zaj živi v njen Šenklnova hčer, vdovica po rajnen sodniki Piringer.

„Cvenski travniki“ so bli en sam šestdeset plügov velik travnik. Proti jütri je ležo kre veke ceste, ki gre skos Moto v Medžimurje, proti jügi je mejijo na cesto kre Lunaškaka proti Pristavi, na večernej strani na evensko pole proti Plitvan, na severnoj na tisti del ceste na Strüghah, ki se ravno pri travniki obrne na levo, proti vekoj cesti, na pravi strani pa na Strüge proti Plitvan.

Cvenski travniki so bli od nekda imenitni, ne samo za volo velikosti, tudi za volo pravlie so bli na glasi. Tü je strašilo. Eden je vidjo žarečega moža sloneti po hrasti poleg ceste, drugi je kaj drugo vidje ali čüjo. To blo pa guča!

Coprnce so hočile na evenske travnike v ris.

Keri je šteje iti v ris, si je mogo splesti v peči stol. Plesti ga je mogo od sv. Treh kralov do sv. noči drugega leta. Vsaki den ga je splejo nekaj, na sv. noč je mogo biti stol dokončan. O punoči na sv. noč je moge biti na evenskih travnikih. S soboj je vzejo tisti stol, pa enoletno leskovo šibo. Na zebrenen prostori je potegno z leskovicjo goreh nad soboj pa na tlah okoli sebe ris, pa sredi risa je postavjo stol, si na njega sejo, v roki pa je držo leskovicjo. Tak je čako kaj de prišlo. Prišlo pa je. Strašne postrašile so prišle: veke kaže, küvčeri, pa še več hüčobe je sililo k jemi v ris od zgoreh, pa od spoder. Od zgoreh so se odbijale od risa same, spoder pa je je s šiboj naganjo. Dugo je to trpelo. Na vse zadnje se prikaže vrag. Obleden bo zeleno, krajnček so je mi pravili. Takšega so vidli, dere je ge peneze süšijo. Če pa je tisti, ki ga je zavaro, vrgo petenöšter — rožni venec — na njega, je vrag odbežo, penezi pa so bli njegov. Paščiti pa se je mogo. Vrag je hitro prišo nazaj.

V Okoli (ime travnika „Okol“, ker je okolnooli zagrajen), tikoma hoste, negda Skuhalovov tra-

vník s Cvena, je včasi prek grabe kre ceste krajnček süšijo peneze. Lešnjakovica z Mote so pognali nanjega petanošter, vrag je odbežo, uni so pograbil peneze, pa vdegaj skos leso. Itak še jih je vrag s svojimi škrappli vdrapno po lici, ka še se jim je dadenešni poznalo. Bogastva pa pri Lešnjakovih ne blo.

„Kaj si želiš od mene?“ je vrag pito tistega, ki ga je v risi čako.

„Jas čen, ka mi peneze nosiš, bogat čen biti, pa zne bi rač, kumu kaj včiniti — zacoprati.“

Ženske pa še so si želele, dosta masla napraviti, deco obirati, pa od druge živine hasek vleči, pa še kaj takšega. Tüdi točo delati so si zgovorile.

Obširno piše o toči in obiranji dece Göres v svojej Mistiki.

Peneze je nosjo skratec po noči. Vidli so ljudje, ka je priletela žareča vetanca pa se skos rol potegnola.

Maslo je v tisten časi kaj valalo. Z odvečeni mi polovnjaki so se židovje vozili po vseh za maslom. To blo guča, kako je kera gospodinja masla odala!

„Ve pa štiri krave dojimo, pa nesén mogla teke masla spraviti, kak ova šampkrana baba pri enoj kravi! Naj reče što kaj če, tofa baba je prava coprncal!“

Tak so si ženske gučale, dere se je juđ z maslom odpelo.

Kera baba je ednok dete obrala, je mogla to skos delati, nači bla betežna in po celen lici zdüta. Gđa do deteta ne mogla, si je pomagala z mladim cepjon. To omenja tüdi Göres Mistika.

Ženske so si znale pomagati. Vsaka je obrano dete drugače vračila. Jas sen vidjo tak: Krüh smo pekli, pred žnūblon blo puno ognja. Mati so namodjali, še ne sputin več. Taj zamotano jajce so zakotali po jajci navskriš domačega ovirna. Keko vrst so pali pred nami, v žareči ogenj. Za pa smo ši fižo. Precik dugo smo bli fiži.

Časi se spreminjajo. Pojdite sami med ljudstvo! Delajte za njegov napredek in kadar bode imeli pokazati res kak vspeh, potem se pa bahajte in široko-ustite po „Narodnem Listu“, kakor vam drago. Dokler pa nimate ničesar pokazati, se bode pa morali že zadovoljiti s sicer lepo vlogo „stranke kontrole“, za katero se pa naše ljudstvo toliko zmeni, kakor za lanski sneg.

„Naše delo ne bodo mogoče fraze“, pravijo. Cel dotični članek pa ni drugega, kot gola fraza. „Izgubili smo savinjski mandat, to je le izguba posesti na eni strani, na drugi strani smo pa v tem boju zjeklenili na stotine in stotine značajev in s tem neizmerno pridobili.“ Tako „Narodni List.“ Izgubili so sto in sto volilcev in to imenujejo zjeklenitev značajev, izgubili so edini mandat in s tem zopet pridobili. Dobro! Sedaj nam pa „Narodni List“ samo to še razloži, zakaj da se takih „pridobitev“ tako branijo in se tako na življenje in smrt potegujejo za mandate. Take „pridobitve“ se dajo izvajati veliko ceneje in mi jim jih iz srca privoščimo. Torej, gospod Spindler, tista: liberalci — brez fraze — menda ne boje držala.

Včasih sem slišal prišlovico, da je tisti človek najsrečnejši, ki se zna prilagoditi vsakemu položaju. Če je to res, potem moramo liberalce le zavidati.

S. K. S. Z. svojim društvom!

Naša krščansko-socialna zveza je, kakor izkazuje statistika, najmočnejša ljudska izobraževalna organizacija na slovenskem jugu in se sme po številu svojih članov ter svojem delu prištevati med največja kulturna društva v celi naši državi.

Naša izobraževalna društva so za razširjanje ter uvrščanje krščanske misli med našim ljudstvom že jako veliko storila. Naša S. L. S. bi nikoli ne bila tako napredovala in se tako visoko povzdignila, ako bi ne bila njenega dela v prvi vrsti podpirala naša krščansko-socialna organizacija.

Veliko smo naredili, a še vedno ne zadosti! Časi so jako resni. Nasprotniki katoliške vere v Avstriji napenjajo vse sile, da izpodkopljejo vero, ki je temelj državi in sploh človeški družbi. Svobodomiselnice stranke hočejo vzeti katoliški Cerkev še tisto mrvice pravice, ki jo ima do sole, do verskonravne pouka, in delajo čedalje bolj očitno in drzno na to, da se vrže križ iz ljudske šole, s precejšnjim vspehom so se pa lotile tudi dela razdreti krščanski zakon in le z 28 glasovi je padel zadnjič v parlamentu predlog, naj se ločenim katoliškim zakonskim proti božji in cerkveni postavi dovoli drug zakon.

Na drugi strani pa socialna demokracija ščeva delavstvo, da bi porušila državo, pridiguje nepokorščino proti vsaki oblasti in neti revolucijo. Vlada pa spi in precejša del njenega uradništva te zle namere celo podpira.

Zato je sveta dolžnost krščanskega ljudstva, da samo svoje svetinje brani s pomočjo svojih organizacij. V tem boju za vero in avstrijsko domovino bo stalo slovensko ljudstvo vedno v prvi vrsti. Zato treba, da napnemo vse sile. Prevažno orožje v boju nam je dobro časopisje, zato treba, da posvetimo našemu dobremu katoliškemu časopisju posebno pozornost, položimo nanj posebno važnost.

Liberalci so potolčeni. V javnem življenju nimajo nikoder več nobene besede in veljave. Pač pa so še močni, kar se tiče tiska. V Ljubljani imajo 2 dnevnik, socialni demokrati enega, vzdržujejo tedenski „Slovenski Dom“, „Svobodno Misel“, „Vedo“, socialni demokratje imajo „Naše zapiske“, liberalni učitelji „Učiteljskega Tovariša“, goriški liberalci imajo svoj list, štajerski svojega, tržaški svojega.

Spiro tega se moramo mi naših listov čimbolj okleniti. Spravimo vsaj en katoliški list v vsako slovensko krščansko hišo! Pa tudi izobraževalna društva kot taka morajo biti vsaj na poglavne liste, ki zastopajo načela S. L. S., naročena. V tem pogledu se marsikje premočno stori. So društva, ki imajo en sam katoliški list, ali pa se zadovoljujejo s tem, da gospod župnik ali kaplan svoje liste dasta društvu na razpolago. To ni prav. Društva morajo biti na naše liste sama naročena.

Strniti se moramo v eno samo močno falango. Trdnih vezi treba med nami, zato treba, da smo dobro poučeni vsi v vsem.

Društveniki na Kranjskem morajo imeti poročila o bratih na mejah, zato treba neoludno, da imajo v društvih na razpolago iz Štajerske poljudni in za mladeniče ter dekleta izborni pisani „Naš Dom“, „Stražo“ ter „Slov. Gospodarja“ in „Glasnika Najsv. Src“, iz Goriške „Novi Čas“, iz Koroške pa „Mir.“ Istotako je živo potreba obmejnim braniteljem, da čitafo liste iz Kranjske, iz središča vse organizacije, to so: „Slovenec“, „Domoljub“, „Bogoljub“, „Naša Moč“ in „Mladost.“

Na teh devet listov mora biti naročeno vsako društvo in društveniki naj jih kar najvestneje čitajo. V teh listih bomo priobčevali poslej vse naše važne sklepe, pojasnila, želje, tu bodo tiskana bojna povelja, tu načrtana pot k našim ciljem. Zato je neobhodno potrebno, da so listi povsod na razpolago. Vsako izobraževalno društvo mora stroške za te liste zagotavljati, če ne, ne more vršiti svoje naloge. Stedi naj se pri drugih manj potrebnih stvarih. V svrhu ureditve tega vprašanja naj se zasnuejo po izobraževalnih društvih, kjer jih še ni, nemudoma časnikarski odseki, ki so veljavni in jim bomo posvečevali poslej največjo pozornost.

Prva skrb jim bodi spraviti v društva omenjene časopise ter skrbeti, da so isti vedno po številkah lepo urejeni na mizi.

Zelo umestno bi bilo, ako vsako društvo takoj prvi teden po novem letu napravi poseben sestanek, kjer se zbere člani v posvet, kako začeti veliko akcijo za razširjanje naših listov.

Ako se oklenemo trdno našega časopisja, se naša moč pomnoži, naša sila ojači; ako vsaj društva in vsi društveniki store v tem oziru svojo dolžnost, bo naša armada nepremagljiva.

Naš bojni klic v novem letu je: V boj za dobro časopisje!

Odbor S. K. S. Z.

Avstrija in Italija.

(Govor dr. Korošca v delegacijah dne 29. decembra.)

„Razumem in odobravam previdnost in rezervno, s katero je minister za zunanje zadeve grof Aehrenthal obrazložil politični položaj. Bilo bi pa pogrešno, če bi delegatje o našem razmerju z velesilami molčali. Zlasti čutijo delegatje iz južnih pokrajin nujno potrebo, da govore o razmerju monarhije do Italije.“

Slovenici so pristaši zveze z Italijo in odkritosrčno želijo, da se to razmerje vzdrži. Žalibog pa bi morala ta zveza razpasti, ako se gotovim stvarim, ki v zadnjem času zvezno razmerje med Avstrijo in Italijo čedalje bolj zastrupljajo, ne napravi enkrat za vselej konec.

Italija, ki stoji čedalje bolj pod vplivom Francije, pri vsaki oficijelni in oficijozni priliki izjavlja, da je v trozvezi in hoče v njej zvesto ostati, de facto pa njena zunanja politika ni vedno s temi zagotovili v soglasju.

Tako Nemčija kakor Avstrija morata konstatirati, da se je Italija zoper pri zaveznikih samo po sebi umevno načelo, da se zavezniki in prijatelji v kritičnih časih ne smejo nahajati na strani nasprotnika, že večkrat pregrešila.

V krečanskem vprašanju se je Italija od nemškega stališča oddaljila in postavila na stran zahodnih velevalst, leta 1906 pri maročanski konferenci pa je istotako podpirala nasprotnike svoje zaveznice — Nemčije.

Kar se tiče Avstrije, je Italija ob priliki aneksijske krize jasno dokazala, da se nam ni mogče nanjo zanesti, in je takrat zoper nas celo mobilizirala.

Nasprotno pa, kako lojalno se vede Avstrija nasproti Italiji povodom tripoliške afere! Čeprav nimamo od Italije ničesar pričakovati in je na drugi strani v našem največjem interesu, da z ozirom na Balkan živimo v prijateljsstvu s Turčijo, smo se postavili na stran Italije in ji s svojim prijateljskim vedenjem izkazujemo največje usluge ter koristi.

V Italiji pa slavijo v Vidmu Oberdanka, novi zemljevidi Italije, na katerih se Primorje in Dalmacija prištevata h kraljestvu, so javno razpostavljeni in naši vojni poročevalci iz Tripolisa so nam povedali, zoper katerega bo Italija po prepričanju laških častnikov morala po porazu Turčije v boj iti.

Vse to mirno prenašamo in smatramo celo kot provokacijo, ako se naš vojni minister poda na inspekcijsko potovanje v južne Tirole, da si ogleda dislokacijo čet.

Govornik svari ministra Aehrenthala, naj se toliko ne zanaša in naj ne zaupa preveč na svoje mnenje. Govornik priznava velike uspehe, ki jih je dosegla avstrijska diplomacija ob priliki aneksijske krize, njeno spretnost in premišljenost, dvomi pa, ako je bilo nujno potrebno, da smo se umaknili iz Sandžaka in storili na Balkanu tako velik korak nazaj, in dvomi tudi, ako je bilo res na mestu, da smo obrežno policijo ob črnogorski obali, ki je do tedaj bila v naših rokah, izročili tujim rokam.

Popolnoma umljivo je, da so bili avstrijski domoljubni krogi jako bridko zadeti, ko so videli, da je moral general Conrad svoje mesto kot šef generalnega štaba zapustiti. Od gotove strani se, obravnavajoč to krizo, govori o boju med mirovno in vojnno stranko. Ujaz imam vtis, da se gre tu za potvoro, za izmišljotino, ki se z namenom razširja. Mi nočemo niti pediti italijanske zemlje, noben človek v Avstriji noče napasti Italije, dejstvo pa je, da Italija meče na našo mejo vedno več vojaštva!

Zato je samoposebi umljivo, če naša vojna uprava skrbi za to, da se primerno zavaruje in ustvari nasproti zbiranju in koncentriranju italijanskega vojaštva na naši meji protiutež. Vzrok za vznemirjenje je izšel od italijanske strani. Nobena politika ni, ako vojna uprava stori vse potrebne korake za obrambo meje, nasprotno, to je njena dolžnost. Mi smo slejkoprej za zvezno razmerje z Italijo. To razmerje pa moremo le na ta način vzdržati, če smo močni in če svoje meje kar mogoče zavarujemo. Vojna nevarnost je v tem, ako se kažemo slabotno in pretirano zaupljive nasproti Italiji.

Mi tudi ne znamo voditi pametne in vspešne politike na Balkanu. Italija, ki Francije opozorjena na Albanijo, se ondi kulturno in gospodarsko utrjuje, si pridobiva simpatije in zna svoj vpliv med prebivalstvom veliko bolj energično širiti nego mi. Vsaka politika, ki hoče imeti vspeha, mora pa imeti jasne cilje. Tudi glede balkanske in srednjemorske politike je jasnih ciljev treba. Dosedaj jih pa naša diplomacija še nima!

Veliko odobravanje in ploskanje pri Jugoslovanih.

Govor dr. Korošca je vzbudil v vseh krogih veliko pozornost. Vsi listi so ga prinesli obširno in so se bavili z njim na odličnih mestih.

Med ljudstvom.

Hoče.

Na štefanovo je naše bralno društvo priredilo veselico. Fantje mladeniške zveze so predstavljali šaloigro „Kmet Herod.“ Vsi so svojo nalogo rešili izvrstno. Nastopili so tudi kot pevci. Fantje, le tako naprej! Oklenite se in držite se bralnega društva, mladeniške zveze! Udeležujte se zvesto vseh društvenih prireditve! Prebirajte društvene knjige; vsi, ki imate posluh in veselje, se učite petja in delajte, da bo naša organizacija vedno močnejša. Tako boste čas zlate mladosti lepo porabili in sadovi vašega dela in truda se bodo pokazali prej ali slej in ne bo vam žal. Kar sedaj sejete, boste pozneje želi!

Politični pregled.

Minister Braf misli na demisijo.

„Samostatnost“ poroča, da misli minister Braf kljub temu, da je njegovo zdravstveno stanje povoljno, na demisijo.

Štajerski dež. zbor.

„Grazer Volksblatt“ z dne 5. t. m. prinaša naslednje: „Dunaj, dne 4. prosinca. V tukajšnjih slovenskih političnih krogih vlada mnenje, da je računati z razpustom štajerskega deželnega zbora, kakor je to sklepati iz došlih poročil o početu spodnještajerskih zborovanj, v katerih se zahteva vsiranje v obstrukciji.“

Graška „Tagespost“ z dne 5. t. m. pa poroča: „Iz Dunaja se nam javlja: Državni poslanec Einspinner se je mudil danes na Dunaju in je imel pogovor z ministrskim predsednikom o zadevi delamožnosti štajerskega deželnega zbora. Pogovor je imel ta ugodni uspeh, da bo možno spraviti štajerski deželni zbor do delamožnosti, in sicer na podlagi posebnih pogajanj namestnika Clary-ja. Poslanec Einspinner izjavlja, da je dobil iz pogovora ugoden vtis o delamožnosti štajerskega deželnega zbora. Deželni zbor se skliče v najkrajših dneh. V dunajskih merodajnih krogih imajo vtis, da bode potek pogajanj v Gradcu zasigural delamožnost štajerskega deželnega zbora.“ Kakor izvemo iz povsem zanesljivega vira, bo deželni zbor sklican na 16. t. m.

Iz socialne demokracije.

Češki člani socialdemokratske osrednje konsumne organizacije so sklenili izstopiti iz organizacije in ustanoviti češko zvezo socialističnih konsumnih zadrug.

Goriški dež. zbor

se sklican na 11. t. m.

Istrski dež. zbor.

Zastopniki hrvatsko-slovenskega in italijanskega kluba v istrskem deželnem zboru so se dne 3. t. m. zbrali na drugo konferenco glede modalitet za sklicanje deželnega zbora in vprašanja možnosti, da se isti sestane. Konferenci je predsedoval namestnik princ Hohenlohe. Po daljši debati je bilo sklenjeno, da se konferenca odloži na 4. t. m.

Nemčija.

Dunajska „Mittags-Zeitung“ poroča, da je nemški prestolonaslednik zaprt sedaj v Danzig-u za kažen, ker je o priliki debate o nemško-francoskem sporazumu v nemškem parlamentu ploskal konservativnemu govorniku, ki je napadal vlado! Zapor je tako strog, da niti ni smel obiskati svoje žene, ki je nedavno temu rodila sina, niti se ni smel ganiti iz mesta za praznike. Kot vzrok, da se princ ne prikaže med svet, se pa navaja — bolezen!

Italijanska pravna fakulteta.

Poslanec Einspinner se je v nekem političnem pogovoru med drugim izjavil tudi v zadevi odkritja spomenika Oberdanka v Benetkah. Naglašal je, da so postavili Italijani spomenik fanatiku, ki je nameraval izvršiti atentat na našega cesarja. Jasno je, nadaljuje, da to ne bo vplivalo ugodno na poslanca nemškega nationalverbanda v zadevi laške fakultete, ker sicer oni dosedaj niso bili načeloma proti ustanovitvi laške fakultete.

Dalmacija.

S 1. januarjem so stopile v veljavo jezikovne naredbe, ki jih je sklenila večina dalmatinskega sabora leta 1909 s takratnim namestnikom Nardellijem. S temi jezikovnimi naredbami se uvaja v vse državne urade v Dalmaciji razen vojaških hrvaščina ali srbščina kot zunanji uradni jezik. Vsi uradi, v prvi vrsti sodni in politični, so se pokorili jezikovnim naredbam ter uvedli izključno hrvaško uradovanje, samo finančno ravnanje meni, da so dovoljene še zanj izjeme ter uraduje še deloma v italijanskem jeziku. Poslanci bodo storili energične korake, da se napravi skorajšnji konec samovolji finančnih oblasti.

Vstaja na Kitajskem.

Iz Pekinga se poroča, da ni več nobenega dvoma, da bo sedaj, ko je proglašena republika, nastala krvava vojska med provincami severne in južne Kitajske.

Listi poročajo:

Severni del Kitajske, Mongolija, se boče razdelila v tri kraljevine, ki pa bodo stale pod političnim in duševnim vodstvom Dalaj-Lame, ki ima svoj sedež v Tibetaniji.

V iztočnem delu Mongolije, v mestu Urgi, so si že izvolili namestnika Dalaj-Lame, v zapadnem delu se že vrše pogajanja med knezi, in v južnem delu se ponudili krono nekemu bivšemu svetovalci Dalaj-Lame.

Rusija pričakuje, da jo boče novo izvoljeni kralji, oziroma knezi, poklicali v kratkem na pomoč in je že pripravljena, da udere v Mongolijo.

Poučni tečaj.

V sredo dne 10. januarja priredi S. K. S. Z. pri Sv. Križu tik Slatine v sobi bralnega društva poučni tečaj, na katerem bosta predavala gospoda dr. Korošec in dr. Hohnjec. Začetek ob osmi uri predpoldne. Mladina in odrasli uljudno povabljeni!

Raznoterosti.

Pogreb † župnika Gregorja Hrastel se je vršil v četrtek, dne 4. t. m. dopoldne ob velikanski udeležbi. Pogreb je pokazal, kako obče priljubljen je bil ranjki, kajti udeležilo se ga je nad 2000 ljudi. Sprevod je vodil preč. gosp. kanonik in dekan Moravec ob asistenci 30 duhovnikov. Krsto so nosili sami odlični župani. V nebrojni vrsti žalujočih je korakala tudi požarna bramba selniška in ruška. Domači pevski zbor s sodelovanjem učiteljstva, je zapel ob odprtem grobu pretresljivo čarobno-tužno žalostinko „Nad zvezdami“. Ob odprtem grobu je imel pretresljiv nagovor preč. g. kanonik in dekan Moravec. Počivaj v miru blagi ranjki! — Strast naših Nemcev in nemškutarjev gre pa še preko groba. „Marburgerca“ od 4. t. m. se na prav surov in neolikan način zaganja v pokojnega in ponavlja neresnične stvari. Ježi se, ker je morala pred nedolгим časom prinesiti obširen popravek in svojih obrekovanj in neresnic ni mogla dokazati. Hvalisano nemško kulturo spravlja tako blatenje preko groba v jako čedno luč.

Iz pol. službe. Namestniški konceptni praktikant dr. Marko Ipavc je imenovan namestnijskim koncipistom.

Iz pol. službe. Namestniška koncipista v Brežicah dr. Pavel Terglav in baron dr. Rudolf Steeb sta imenovana okrajnim komisarjem.

Iz fin. službe. Nadpaznikom so imenovani pazniki Ivan Gec, Franc Reper in Avgust Schmidinger. Prestavljen je respicijent Anton Fabian od Sv. Lenarta v Celje, in nadpaznik Peter Kerndl iz Maribora v Sv. Lenart v Slov. gor., Jakob Verč pa iz Brežic v Celje.

Izpraznjena učiteljska mesta. Na trirazrednici v Žetalah, drugi plačilni razred, je razpisana služba stalnega učitelja. Krajni šolski svet dovoli letos stanarinski prispevek 72 K. Prošnje je vložiti do 31. t. m. — Na šestrazrednici pri Sv. Barbari v Haložah, tretji plačilni razred, istotako. Krajni šolski svet dovoli letos stanarinski prispevek 60 K. Prošnje vložiti do dne 31. t. m. — Na trirazrednici pri Sv. Andražu v Slov. gor. drugi plačilni razred, istotako. Krajni šolski svet dovoli letni stanarinski prispevek 60 K. Prošnje vložiti do dne 31. t. m. — Na petrazrednici v Čadramu, pošta Oplotnica, se stalno namesti služba učitelja. Prošnje do 31. t. m.

Odlikovanje. Deželno orožniško poveljništvo v Gradcu je odlikovalo postajenačelnike Karla Obrteta, Franca Pečnika in Franca Žerjave za njihovo vzorno javno službovanje s pohvalnimi spričevali.

Za „Slov. Stražo“ je daroval gospod J. Ferk 10.000 najlepše urejenih obrabljenih znamk. Za to posnemanja vredno, res požrtvovalno delo našo najlepšo zahvalo.

Finžgarjeva nova drama. Dne 2. t. m. se je predstavljala v Ljubljani v deželnem gledališču Finžgarjeva nova igra: „Naša kri“, igrokaz v štirih dejanjih, z najboljšim uspehom. S tem igrokazom je ustvaril pisatelj novo izvršno dramo, ki se bo kakor njegov „Divji lovec“, na naših odrih po celi domovini najraje igrala.

Dr. Anton Gregorčič, deželni podglavar goriški, je dne 2. t. m. praznoval 60letnico svojega rojstva. Zlasti za slovensko šolstvo v Gorici si je pridobil velike zasluge. K njegovemu jubileju mu iskreno čestitamo!

Goriški knezoškof dr. Sedej je imel ob priliki, ko mu je prišla duhovščina voščiti novo leto, nagovor, v katerem je povdarjal pred vsem važnost evharističnega kongresa na Dunaju ter povedal razveseljivo novico, da bo letos otvorjeno novo deško semenišče, ki se bo izročilo v oskrbo redovnikom.

Pamet, kje si? Puhloglavi liberalci postajajo v svoji želji pokazati nemško-nacionalno večino v deželni hiši kot največji dobrotniki spodnještajerskih Slovencev že naravnost bedasti. Ni ravno fin ta izraz, toda z ljudmi takih duševnih kvalit, kakor so naši liberalci, ne moremo govoriti drugače. Je vendar že nekoliko pretežno, da bi človek veroval na zdrave in pravo pamet liberalnih kolovodij, če bere izlive, ki jih v zadnjem času odlagajo v „Slovenskem Narodu.“ V številki od dne 4. t. m. se povspne neka

liberalna duševna reva celo do trditve, da je „slovensko-klerikalna obstrukcija povzročila pomanjkanje denarja v deželnih blagajnah.“ Ne bomo se prerekali z liberalnim talmi-modrijanom, ker take neumnosti, kakor je zgoraj citirana, ne vlečejo že več pri najzabitejšem nemškutarskem šnopsarju. Svetujemo samo liberalnemu člankarju, naj gre v razširitev svojih političnih „vednosti“ nekoliko ven na deželo. Zadnji hribovski pastir mu bo povedal, da je dežela že takrat, ko se je pričela obstrukcija, imela prazne blagajne in je hotela zvišati deželne doklade. Obstrukcija ni spraznila deželnih blagajn, ker te so bile po zaslugi tiste večine, kateri se sedaj ponujajo liberalci kakor propala vlačuga, že prazne, pač pa je preprečila občutno zvišanje doklad. Liberalci, vaš politična pamet je že tako pri kraju, da jo brezdvomno ne zamenja s svojo omenjeni pastir. Če bi znal nemški in bi ga bila že kedaj zanesla pot v kako nemško gnezdo, da bi imel priliko slišati znano poulično popevko: „Du bist zu schön, um treu zu sein“, bi jo gotovo goslarjal z ozirom na liberalce: „Du bist zu dumm, um ernst zu sein.“

S. K. S. Z. Odborova seja S. K. S. Z. v Mariboru se je vršila včeraj. Ugodilo se je raznim prošnjam (Slovencev iz obmejnih krajev ter bo S. K. S. Z. še tudi nadalje pošiljala na jezikovno mejo slovenske časnike in knjige. Gospod dr. Hohnjec poroča, da namerava „Slovenska Straža“ zbirati slike vseh važnejših slovenskih krajev, posebno slike obmejnih postojank ter slike odličnih obmejnih rodoljubov. Zbirko teh slik uporabi za skioptična predavanja, da s tem po celi Sloveniji še bolj vzbudi narodno zavest. Za našo S. K. S. Z. je prevzel so-trudništva profesor dr. Kovačič, kateremu se naj pošilja slike in drugi podatki. Odbor je razpravljal tudi o organizaciji Orlov. Glede socialnih tečajev se določi sledeče: Pri Sv. Križu pri Rogaški Slatini se vrši enodnevni tečaj prihodnjo sredo dne 10. t. m., za vse druge kraje, kjer želijo tečaje, se določi čas in prostor pozneje. S. K. S. Z. zelo mnogo žrtvuje za izobraževalno, pa še tudi za narodno-obrambno delo, naj se torej rodoljubi bolj pogosto spominjajo S. K. S. Z. v Mariboru z darovi!

Mladeniški telovadni tečaj v Celju. Od dne 27. do dne 31. decembra 1911 se je vršil v Celju telovadni tečaj Orlov za Štajersko. Udeležilo se ga je iz vseh delov Štajerske 41 mladeničev. Telovadilo se je v dveh oddelkih. V prvem (novinci) se je vadilo redovne in proste vaje ter korakanje, v drugem (za starejše člane) pretežno orodje. Skupno je bilo telovadnih ur 26 ter dva ponavljalna večera, oziroma voditeljske vaje. Razun telovadbe so bila na dnevnem redu tudi predavanja: poslovnik Orlove organizacije, verska vzgoja Orlov, človeško telo s posebnim ozirom na telovadno vzgojo (dr. Schwab) ter še troje tehničnih predavanj (Aleksander Jeločnik). Predavalo se je skupno 14 ur. Obilna udeležba od vseh strani vključb današnjim slabim gmotnim razmeram, ter živahno, veselo razpoloženje na tečaju tudi pri najstrožji disciplini, to nam jamči, da bo tečaj obrodil obilo dobrega sadu za Orlovo organizacijo na Štajerskem. Na zdar! — Vodstvo podzveze.

Novice iz časnikarstva. Z 31. decembrom je izšla zadnja številka liberalno-revolucionarnega „Jutra“ v Ljubljani, kjer se je tiskal ta list v Učiteljski tiskarni. Značilno, kaj? Preselilo se je „Jutro“ v Trst, kamor ga je pregnala, kakor piše sedaj glavni urednik in lastnik tega zadolženega lista Milan Plut, Učiteljska tiskarna v družbi z Ribnikarjevci. V Učiteljski tiskarni se pa tiska sedaj „Dan“, novo trobilno liberalnih mladincev. Res zanimivo prese-ljevanje naših liberalnih časopisov. „Jutro“ iz Ljubljane v Trst, „Sloga“ iz Ljubljane v Krško, v Ljubljani pa nov dnevnik „Dan.“ Razprtje v liberalnem taboru so vsaki dan večje, osebni antagonizem slavi vedno večje orgije. Ni treba biti prerok Jeremija, a vendar je, da bi se zjokal nad liberalnimi razvalinami.

Kmetijska družba v Gradcu in koledar za vse-nemce. Opravičeno smo napadli kmetijski družbo v Gradcu radi koledarja. Naša razkritja in izvajanja so odotravali po veliki večini vsi Spodnještajerci. „Slovenski Narod“ pa priobčuje članek in trdi, da mu ga pišejo iz Gradca (seveda gospod Holz! op. stavca.). Gospod dopisnik iz Gradca se je hitro razkrinkal; čudimo se le, da slovenski list podpira že zopet narodno-izdajalsko delo, ki ga izvršujejo nekateri ljudje, ki nimajo smisla za slov. del Štajerja. Dopisnik pač pritrdi, da je bilo „neokusno“, govoriti v koledarji o barvah Vsenemčije in napove gotovo iz dobrega vira, da bo dobil koledarjev urednik svoj primeren nos. Mi tega ne verjamemo, ker poznamo dovolj to gospodo graško; če pa res dobi nos slavni urednik koledarja, je to le naša zasluga, ker smo opozorili javnost na te lumparije. Mi bi ne polemizirali s tem dopisnikom, če bi ne bil zopet grdo zavil našega razkritja. Spravil je stvar na drug tir. Toži in toži, da pešajo podružnice kmetijske družbe in z zlobnostjo zvrča krivdo na naše duhovništvo; to stori pa z namenom, da bi se zopet vpeljal v „Slov. Narodu“ in priljubil vsaj nekoliko zakrknjenim bralcem „Slovenskega Naroda.“ Vsako dobro ve, kako stališče zavzema politična stranka S. K. Z. nasproti kmetijski družbi; dovolj jasno smo pisali o tem. A znano je pa tudi, da se je ravno iz naših vrst največ delovalo za ustanovitev tem več podružnic. Vemo pa tudi vsi, da večinoma le tiste podružnice delujejo, kjer pomagajo tudi duhovniki. Kadar se zopet

gospod Holz pokaže kje na kakem shodu, če tudi pripravljen, mu morajo naši člani podružnic pošteno izprašati vest. Snovi je dovelj!

V rudnikih. Državni zbor, in sicer poslanska in gosposka zbornica, sta sprejeli zakonski načrt o otroškem in ženskem delu v rudnikih, s katerim se izpreminja in izpolnjuje nekatere določbe zakona z dne 21. junija 1884. Za sprejem teh sprememb se je pošteno trudil tudi naš poslanec dr. Benkovič, ki je s svojimi predlogi dosegel, da socialdemokrati niso mogli več tega načrta zavlačevati. Seveda se to socialdemokratom ni dopadlo in za to bedasto čvekajo, da je dr. Benkovič v zvezi z rudniškimi baroni. S katerimi neki? Tega bi socialdemokratski opravljalci sami ne znali povedati. Novi zakon prepoveduje ženske podzemeljsko delo v rudnikih in v smislu bernskega mednarodnega dogovora iz leta 1906 žensko nočno delo, to je delo med 8. uro zvečer in 5. uro zjutraj. Izjeme glede na nočno delo ženskih dopušča zakon le za nad 18 let stare ženske v naslednjih slučajih: a) V rudniških obratih z dvema dnevnicama „Sihtoma“ smejo delavke drugega „Sihta“ biti zaposlene najpozneje do 10. ure zvečer. b) 40 dni sme oblast dovoliti delo čez čas, da začne nočni počitek ženskih še-le ob 10. uri zvečer in da traja le deset ur. c) Dela na zemljo smejo v obratih, ki vsled vremenskih razmer počivajo vsaj štiri mesece na leto, ostale mesece opravljati ženske tudi po noči, ampak le do dne 31. decembra 1914. Dalje izključuje zakon delo manj nego 14 let starih otrok in delo porodnic pred potekom šest tednov po porodu.

Sladkor se sceni. Sladkorni baroni so sklenili spraviti v mesecu januarju 5% kontingentirane množine v promet in sicer stot za 4 K 50 v cenejše nego doslej. Ta scenitev, ki znaša štiri vinarje in pol pri kilogramu, bi se konsumentom za prvo silo že poznala, če bi nastopila takoj. To pa zavirajo prekupčevalci, češ, da imajo velike zaloge po stari, višji ceni nakupljenega sladkorja in da se voznina s i. januarjem podraži. Ampak z velikimi zalogami argumentirajo gospodje prekupčevalci le tedaj, kadar je treba znižati cene. Vsi pa vemo natanko, da šinejo prekupčevalci s cenami takoj kvišku, če se sladkor na borzi podraži; in vendar je gotovo, da imajo tudi ob takih prilikah večje množine cenejšega sladkorja v zalogi.

Alkohol in delavstvo. Poroča se o nekem zelo važnem poskusu, zbuditi zanimanje delavcev o nevarnosti alkohola. Delniška družba za izdelovanje vegetabilnega olja v Trstu prireja za svoje delavce predavanja, opremljena s skioptičnimi slikami o alkoholnem vprašanju. Predavanja se vedno udeležuje do 200 delavcev; ker so povzeta iz izkušenj praktičnih zdravnikov, zbujajo med delavci splošno zanimanje. Vspehi teh predavanj so naravnost presenetljivi, kajti velik del delavstva, ki je bil poprej udan alkoholu, ga sedaj s studom odklanja.

Zoper kinematografe. Vlada bo sklicala sedaj v kratek enketi, da na njeni podlagi izdelata zakon glede kinematografov. Vlada hoče omejiti špekulacijo s kinematografičnimi podjetji, zagotoviti potrebno varnost za občinstvo in preprečiti demoraliziranje, zlasti z ozirom na mladino.

Porotne obravnave v letu 1912. Predsedništvo dež. nadsodišča za Štajersko, Koroško in Kranjsko v Gradcu je izdalo odlok, da se bodo vršile v prihodnjem letu 1912. porotne seje, naslednje: Pri deželnem sodišču v Gradcu: 8. januarja, 26. februarja, 22. aprila, 17. junija, 16. septembra in pa 18. novembra; pri deželnem sodišču v Celovcu: 11. marca, 10. junija, 9. septembra in pa 9. decembra; pri deželnem sodišču v Ljubljani: 26. februarja, 3. junija, 26. avgusta ter 25. novembra; pri okrožnem sodišču v Ljubnem: 15. januarja, 15. aprila, 15. julija, 14. oktobra; pri okrožnem sodišču v Celju: 12. februarja, 20. maja, 2. septembra, 2. decembra; pri okrožnem sodišču v Mariboru: 11. marca, 10. junija, 23. septembra, 2. decembra in pri okrožnem sodišču v Rudolfovem pa: 19. februarja, 28. maja, 26. avgusta in 25. novembra.

Štajersko.

Mariborske novice.

Delovanje rešilne družbe meseca decembra l. Družba je bila poklicana na pomoč v 53 slučajih. Z vozom se je posredovalo v 29 slučajih; število prepeljanih bolnikov znaša 28. Povsem se je zavzela ta družba za 30 moškega in 17 ženskega spola. Največkrat je morala pomagati pri neizglednih v tovarnah in po drugod in sicer 29krat, 18 oseb je nenadoma zbolelo, 2 sta bila ranjena vsled pretepa, pomagalo se je pri dveh porodih in v enem slučaju samoumora.

Zavod za pokopavanje mrličev. Iz poročila posnemamo, da je oskrbel zavod 369 pogrebov; med temi se je pokopalo 18 mrličev v drugih krajih. Vseh prejemkov je imel zavod 113.500 K, izdatkov 82.000 K, prebitka boče baje 26.290 K.

Nesreča. Jožefa Oder, 81 let stara občinska uboga v Mariboru, je na novega leta dan v Perkovi ulici vsled ledene steze spodrsnila in padla s tako močjo, da si je pri tem strla levo roko.

Tepež. V torek, dne 2. t. m. zvečer je prišlo v Studencih pri Mariboru med tesarskim pomočnikom Konradom Peganom iz Ljubljane in med Tomažom Lesjakom v Studencih do tepeža, pri katerem je Lesjak Pegana zabodel sedemkrat z nožem v hrbet, in ga težko ranil.

Od davkarije. Vodja tukajšnje davkarije avstrijski nadoskrbnik Ant. Rohrer je povodom končanega štiridesetletnega službovanja odlikovan s častno kolajno.

Doslednost pa taka. „Marburgerca“ od dne 30. decembra 1911 je izšla v slavnostni obliki: v frankfurtskih barvah. Zgodilo se je to, ker praznuje ta mariborska vsenemka baje svojo 50letnico. Sicer to ni res. Gospodje okrog „Marburgerce“ ne znajo dobro šteti. „Marburger Zeitung“ izhaja še-le od leta 1866, prej od leta 1862 je izhajal v Mariboru neki list „Korrespondent für Untersteiermark“. Pa pustimo to. Če hočejo imeti Nemci svoje veselje, naj ga imajo, mi ga jim v polni meri privoščimo. Mogoče je tudi, da se zato tako pompozno hoče slaviti petdesetletnico, ker je ravnokar minilo 10 let, odkar je Jahn urednik „Marburgerce“. Njena psevdo-50letnica je tedaj pravzaprav Jahnova 10letnica. Naj bo že, kakor hoče, nas zanima bolj neka druga pikanterija. Kakor že povedano, je prva stran slavnostnega lista okrašena s trobojnico: schwarz-rot-gold. To so, kot pravi koledar c. kr. kmetijske družbe, „Farben Alldeutschlands“, to je, vsenemške barve. „Marburger Zeitung“ gori potemtakem za „Alldeutschland“, njena tendenca je tedaj protidinastična, nepatriotična. Na drugi strani omenjene številke pa najdemo pozdrav, ki ga je poslal župnik Kernstock „Marburgerci“. In kvintesenca tega pozdrava je: „Nemci, bodite združeni in borite se za „Deutschösterreich“! Na prvi strani „Alldeutschland“, na drugi strani: „Deutschösterreich.“ Če ni ta doslednost za pust, potem ne vemo, čemu bi se naj človek še smejal.

„Butterweiches Deutschtum“, naive (deutsche) Gutmütigkeit, gutmütige Deutschtum, tako in slično imenuje in karakterizira slavnostna „Marburger Z.“ Nemce in nemštvo iz 60. tih in 70. tih let prejšnjega stoletja. Sedaj so Nemci po zadržanju ravno tega lista drugačni. Pravi pa, da so postali Nemci drugačni, ker so Slovenci postali nestrpni, ker so jih baje Slovenci hoteli kar čez noč spraviti iz njihovih postojank. Mi poznamo drug vzrok, ki je tudi edino pravi. Takratni Nemci so bili pristni Nemci, zato pošteti in strpni, ter se je dalo z njimi izgovoriti. Sedanjim Nemci so pa po večini peznačajni odpadniki in ker jih naš obstoj na njihovo sramotno početje spominja, zato so krivični in nasilni. Tako je, gospod Jahn! Pika.

Maribor. Že nekaj dni sem se potika po našem mestu nek goljuf, ki spada navidezno k delavskemu stanu. Izvabil je že mnogim tukajšnjim trgovcem več blaga. Izkazuje se s ponarejenim pismom nekega tukajšnjega uglednega stavbenika. Slep par je 30 do 35 let star, majhne postave in nosi športno čepico. Slep parja zasledujejo.

Slov. gledališče v Mariboru. Otroška spevoigra „Betelehmski pastirji“, katero boče dramatično društvo vprizorilo v soboto na Kraljevo, dne 6. t. m. ob 4. uri popoldne, boče gotovo sijajno uspela, kar že dvomesečne vaje same na sebi dokazujejo. Odrasli in mladi bodo imeli velik vžitek, ko bodo slišali sladke glasove pastirkov in pastiric. V gledališčih na Češkem so bile dvorane nabito polne občinstva. In upamo, da bo tako tudi pri predstavi v soboto.

Slov. Straža ima v ponedeljek, dne 8. t. m., zopet svoj redni družinski večer pri g. Kirbišu. Na svidenje!

Studenci. Odkar so nas na našo veliko žalost zapustili gg. lazaristi, je našim narodnim in verskim odpadnikom hudo zrastle greben. Začeli so z vsiljivo predrznostjo agitirati za odpad od katoliške cerkve in za lutrovsko vero. Vpeljali so že tudi protestantovsko božjo službo. Na dan sv. Treh kraljev bo prvo tako protestantovsko opravilo v „Turnhalle“, pri katerem bo tudi sodelovala Bauernrunde v Studencih. To je torej cilj naših Nemcev in nemškutarjev: lutrovska vera. Sedaj se je pokazalo, kakšni telovadbi je pravzaprav namenjena naša Turnhalle in v kakšnem duhu dela hvalisana Bauernrunde. Zadnji čas je, da spregledajo tisti, ki so se dali vjeti na vsenemške limanice. Ne gre se za Nemce, ampak za protestantizem. Studenci, ki še kaj držite na Boga in katoliško cerkev, dvignite se proti temu! Vzeti vam hočejo vero vaših očetov, vašo sveto katoliško vero! Čas pa je tudi, da se vendar enkrat resno misli in dela za ureditev cerkvenih razmer med katoliškimi Studenci.

Celjske novice.

Izobraževalno društvo v Celju priredi igro „Divji lovec“ na praznik sv. Treh kraljev popoldne ob 3. uri v vrtni dvorani „Pri Belem volu“ v Celju.

Božičnica. Liberalni listi po krivici napadajo katoliška podporno društvo radi zadnje božičnice. To društvo je do sedaj 32 let samo prirejalo božičnice za obe slovenski ljudski šoli v Celju. Otroci iz šole šolskih sester so predstavljali razne igre, podporno društvo je obdarovalo uboge otroke z obleko in obuvanjem, nekatere slovenske dame pa z jestvinami. In ker so bili stroški veliki in za božičnico nabrani denar daleko ni zadostoval, je moralo društvo vsako leto par sto kron doplačati. Koncem meseca novembra pretečenega leta so pa šolske sestre povedale nekaterim odbornikom katoliškega podpornega društva, da bodo za prihodnjo božičnico celjske dame kupile obleke za uboge otroke dekliške šole, društvo pa naj isto stori za deško šolo. Božičnica naj bi bila v Narodnem domu, ker je tam dovolj prostora. S tem predlogom so bili prej omenjeni odborniki popolnoma zadovoljni. Tisti teden pred nedeljo, ko se je vršila

božičnica v Narodnem domu, je pa dobilo podporno društvo nepričakovano še toliko denarja za božičnico, da je lahko dalo delati še enkrat toliko obleke za otroke, kakor je bilo že določeno in naročeno. Ker so pa krojači in črevljarji izjavili, da ne morejo biti nikakor do božičnice v Narodnem domu gotovi, se je to šolskim sestram naznanilo. Potem se je z njimi dogovorilo, da se predstavijo kot navadno vsako leto ponovi in tedaj razdelijo darila med dečke. Kot lokal za to prireditev se je določila dvorana „pri bel. volu“, ker je pri ponovitvi vedno manj ljudi in bi bili v Narodnem domu stroški preveliki. Kakor so se odborniki podpornega društva dogovorili s šolskimi sestrami, tako se je tudi zgodilo. Podružnica sv. Cirila in Metoda naj se drugokrat obrno po svojo firmo naravnost pismeno na katoliško podporno društvo, da se bo mogoče v seji razgovarjati o njenih predlogih. Zadnjič so pa odborniki podpornega društva zvedeli še-le iz vabil, katera je podružnica na lastno roko razposlala, da imajo opraviti s podružnico sv. Cirila in Metoda, in da obhaja otroški vrtec 25letnice obstanka. Splošno se je podružnici zelo zamerilo, da v vabilih na božičnico katoliškega podpornega društva čisto nič ni omenila, ampak je vavilo tako sestavila, kakor bi vse otroke obeh šol sama obdarovala. Tega si ne moremo drugače razložiti, kakor da se je zgodila pomota. Glede očitanja, da niso župnijski duhovniki prišli k božičnici v Narodni dom, naj služi v pojasnilo, da bi se bili udeležili božičnice, ko bi ne bila istočasno dva pogreba, pri katerih so morali biti vsi štirje navzoči.

Naš list. V našem mestu ima „Straža“ prav lepo in častno število naročnikov. Prinesli bomo tme in vseh trgovcev in obrtnikov, ki so na naš list naročeni in pri nas inserirajo, da bo ljudstvo vedelo, kje kupovati vse potrebščine.

Ptujske novice.

Zapomnimo si! „Marburger Zeitung“ od dne 2. t. m. prinaša daljši članek, v katerem se z napadi na sedaj gospodujočo Orničovo stranko zahteva odpravo mostnine. Toda bolj kot to nas zanima slej deče priznanje, ki ga je napisal vsenemški člankar: „S pobiranjem mostnine se odvraca kmetje z Dravskega polja, da ne grejo z vozovi v mesto Ptuj, temveč se ustavijo že na Bregu. Tam prodajo svoje pridelke, nakupijo svoje potrebščine in pustijo sploh svoj denar na Bregu. Kdor pozna ptujske razmere, ve čisto natančno, da živi od kmetov celo mesto. Kajti, ako bi ne bilo v gotovini plačujočih kmetov, bi morali vsi ptujski trgovci, brez razlike, zapreti svoje trgovine, ali pa vsaj zdatno zamajšati.“ — Ta odkrita izpoved je mnogo vredna. Če bi se kmetje v polni meri zavedali svoje moči in resničnosti zgorajšnjih besed, bi kmalu izginila oholost ptujskih nemškutarjev. „Štajerc“ kaj rad hvali svoje krušne očetke kot velike dobrotnike slovenskega ljudstva. To priznanje pristnega Nemca pa pove ravno nasprotno in postavlja „Štajerca“ na laž. „Štajerc“ je pač vedno in povsod neresničen. Proč z njim!

Dr. Högler, načelnik mestnega urada, je odpuščen iz službe. Kakor poroča „Marburgerca“, se je to zgodilo, ker se dr. Högler noče brezpogojno klanjati Orniču. Odpoved se po ravno tem viru glasi na 8 dni in niso nič navedeni vzroki, zakaj se ga odslavlja. Vsenemci so radi tega silno hudi in groze z novimi razkritji. Es ist viel Faules im Staate Dänemark.

„Straža“ bo v novem letu redno prinašala izvirne vesti iz našega mesta. V marsikaj bo treba brezobzirno posvetiti, kar bomo seveda vedno odločno, a nepristransko storili. Zlasti pogubno delovanje „Štajerca“ in ptujskih šnopsarij bomo imeli v strogi evidenci. Zadnji čas je, da se napove šnopsarski kugi neizprosni boj. Opozorjamo zlasti trgovce in obrtnike, da se naroče polnoštevilno na naš list in pri nas tudi inserirajo. V kratkem bomo priobčili imena vseh trgovcev in obrtnikov, ki imajo naš list in jih bomo toplo priporočali.

Ljutomerske novice.

Korajzen dečko. Tukajšnjega učenca Kosaniča so vzele njegove sestre s seboj na Dunaj, da bi ga izročile tam v pouk. Dečku pa mestno življenje nikakor ni dopadlo, zato jo je takoj odkuril in dospel peš v osmih dneh domov k svoji materi v Ljutomer, in to brez znanja nemščine. Slovenec ima pač „talent“.

Nesreča. V tukajšnji železniški trgovini je padlo mnogo stotov železja na pomočnika, kateri je k sreči le z majhno poškodbo na nogah ušel strašni smrti. Železje je padlo namreč nanj tako, da je ležalo truplo v votlini. Še-le po enournem vstrajnem delu so rešili iz nevarnih spon ponesrečenca. Krivda zadene pomočnika samega, ker si je železje prenavpično postavil, da je izgubilo ravnotežje.

Kap je zadela našega okrajnega sodnika gosp. Fehleisna že dne 19. decembra. Zdravje se mu počasi vrača.

Trboveljske novice.

Trbovlje. Ljudsko gibanje. V letu 1911 je bilo rojenih 531, umrlo jih je 322, in poročenih je bilo 75 parov. Akoravno Trbovljam vse prerokuje bližnji konec, nam te številke vendar drugače govorijo.

Trbovlje. „Straža“ ima pri nas mnogo naročnikov, v novem letu jih bo pa še lepo število več.

Drugi kraji.

Ruše. Dne 6. t. m., na praznik sv. Treh kraljev, se vrši popoldne po večernicah ustanovni snod

J. S. Z. v Rušah. Delavci, delavke, kmetje, posli in tudi mladina, vse ta dan na shod. Govori odposlanec J. S. Z. Vekoslav Zajc iz Skal.

Kamnica. V torek dne 2. t. m. popoldne je umrl po dolgi bolezni tukajšnji veleposestnik in stotnik v p. Arthur Bitterl pl. Tessenberg.

Slivnica pri Mariboru. Na Štefanovo je nastal v krčmi do sita znanega A. Faleša na Slivnici med fanti prepir, kateri se je nadaljeval še na cesti. Med prepirajočimi je bil tudi znani pretepač Martin Vigec, viničarski sin v Čretu, katerega je nekdo od zadaj s planko tako udaril po levi roki, da mu je strl laketi. Vigec je od jeseni t. l. že tretjokrat v bolnišnici radi telesne poškodbe.

Slivnica pri Mariboru. Igra „Mojstra Križnika božični večer“, ki je bila napovedana za Štefanovo, se bo predstavljala na sv. Treh kraljev dan po večernicah v stari šoli. Domačini, sosedje in posebno mladina, pridite v obilnem številu!

Sv. Lovrenc nad Mariborom. Na oklicih so: 1. Janez Smodej, c. kr. orožniški stražmojster in postajevođa pri Sv. Trojici v Slov. goricah, in Jožefina Bergles, tržanka in hišna posestnica tukaj. 2. Škofi Ferdinand, trgovci v Slovenjgradu, in Micika Peitler, po domače Kasjakova, veleposestnikova hčerka tukaj. Micika Kasjakova je pravnujkinja onega Janeza Kasjaka, ki je splošno znan kot „planinski kralj“, in je glavni junak v Berlinu izišlega Artha Achleinerjevega znamenitega romana „Der Waldkönig“.

Marenberg. Zopet se je pripetil slučaj, ki dovolj osvetljuje kričeče razmere pri naših uradih, in zlasti glede uradniškega osebja. Spominjamo se vsi, v kake sramotne zadeve je bil zapleten bivši davčni uradnik Drobnitsch. Dasiravno je bil predsednik Südmarke, so se ga nemškutarji le začeli izogibati in so sami trdili, da ga ne bodo mogli več držati. Zares so ga morali pustiti pasti, ker je slovenski poslanec preveč tiščal umazano začevo v osprejde. Toda kaj se je zgodilo? Slušajte in strmite! Tri dni, predno je bil Drobnitsch sploh obveščen, da je prestavljen, je dobil že nakazan denar za selitev in sicer 130 K. Še-le čez tri dni pa je dobil dekret, da je premeščen v Ober-Wölz. Tako dela torej višja instanca z nemškutarjem! Poplača jih lepo z denarjem, če je že prisiljena, da ga pošlje v prognanstvo. Prepričani smo, da se bode povrnil v nedoglednem času slavnj Drobnitsch zopet na boljše mesto, kjer bode lahko vspešno deloval za Südmarko in za nemško-nacionalne namene.

Pretep. Janez Golob, kovaški učenec pri Alojziju Peklarju v Mariboru, se je pretečeno soboto sprl s součencem Janezom Rues. Rues je zgrabil Goloba in ga s tako močjo vrgel na tla, da se je Golob tako poškodoval, da ga je moral rešilni voz odpeljati v bolnišnico.

St. Ilj v Slov. gor. Opozorjamo na shod, ki ga ima deželni odbornik gospod Robič na kraljevo, po rani službi božji, v Slovenskem domu. Možje in fantje iz domače in sosednjih župnij, pridite vsi na ta shod!

Jarenina. V Gačniku je umrla dne 2. januarja t. l. Julijana Sekol, žena našega vrlega narodnjaka in veleposestnika Ivana. Naj počiva v miru! Obitelji pa naše sožalje.

Jarenina. Na praznik sv. Treh kraljev po večernicah ima naše bralno društvo svoj občni zbor. Ob tej priliki govori govornik iz Maribora. Vse prijazno vabi odbor.

Sv. Miklavž na Dravskem polju. Miroslav Mesarič od Sv. Miklavža na Dravskem polju, je odšel pretečeno soboto ponoči v bližnjo vas Sv. Marjeta k neki deklini pod okno. Tam so ga pa fantje iz domače vasi napadli in ga tako pretepli, da je nezavesten obležal, dokler ga niso našli sosedje in ga odpeljali z vozom v bolnišnico.

Sv. Lovrenc na Dravskem polju. Kmetijska podružnica vabi vse člane in sploh vse gospodarje, vnete za gospodarsko izobrazbo, na občni zbor, ki se vrši v nedeljo dne 7. t. m., po rani službi božji, ob 8. uri zjutraj, pri Sv. Lovrencu na Dravskem polju v sobi bralnega društva. Na dnevnem redu je poročilo odbora, volitev novega odbora in delegatov za občni zbor v Gradcu, določitev predlogov za občni zbor, pobiranje udnine itd. Poučno gospodarsko predavanje bo imel kmetijski učitelj gospod J. Židanšek iz St. Jurija ob juž. žel. Sprejemala se bodo tudi naročila deteljnega, travnega semena, galice itd. Kdor ni do konca leta 1911 prijavil svojega izstopa iz podružnice, ostane ud tudi za prihodnje leto, kot to določajo pravila. Vsak zaveden gospodar dne 7. t. m. na občni zbor in k predavanju g. Židanška.

Slov. Bistrica. Citalnica v Slov. Bistrici naznanja, da se vrši njeni XVI. redni letni občni zbor v nedeljo dne 7. t. m., zvečer ob 6. uri, v društvenih prostorih s sledečim dnevnim redom: 1. Pozdrav. 2. Poročila odbora in odsekov. 3. Volitev predsednika, odbora, računskih revizorjev in odsekov. 4. Poljubni predlogi in nasveti. Zastopanje po pooblaščenih je dopuščeno.

Slov. Bistrica. Slovenjebistriški Germani so priredili na Silvestrov večer svoj običajni „Feuerwehr Abend“. Uprizorili so tudi neko igro, pri kateri so sodelovali sami pristni Germani iz tevtoburških gozdov, evo njih imena: dr. Volleritsch (Volarič), Walland (Bariant Dolenjskega), Potschwauschegg (Počivavšek), Arsenschegg (Arzenšek), Limauschegg (Limavšek) itd. Potem pa naj kdo reče, da v Slovenski Bistrici ni Nemcev!

Sv. Jurij v Slov. gor. Naša kmetijska podružnica ima v nedeljo, dne 7. januarja, po prvi službi božji, svoj letni občni zbor. Razun drugih govori tudi Fr. Žebot iz Maribora.

Majšberg. V nedeljo dne 7. t. m., popoldne ob 3. uri, priredi kmetijska podružnica gospodarsko zborovanje v Šoli. Poučni govor o travnikih bo imel učitelj kmetijske šole v St. Juriju ob južni železnici, gospod Zidanšek. Govoril bo tudi gospod deželni poslanec Ozmec, sprejemali se bodo novi udje, pobirala udnina za leta 1912, sprejemala naročila semen, detelnega in travnega, galice itd. Gospodarji, udeležite se v obilnem številu zborovanja!

Sv. Lenart pri Vel. Nedelji. Tukajšnja Mladeniška zveza priredi dne 7. januarja t. l. po cerkvenem opravilu shod v prostorih gostilničarja Alojzija Meško. Glavni govornik je g. Alojzij Zajec, predsednik Z. S. M. iz Skal. Mladenci, dekleta, možje in žene, pridite v obilnem številu! Va:imo tudi mladeniče iz sosednjih župnij.

Gornja Radgona. Kmetijsko bralno društvo v Gornji Radgoni ima svoj redni občni zbor v nedeljo dne 7. t. m. ob 8. uri zjutraj v bralni sobi. Na dnevnem redu je: poročilo odbora, volitev novega odbora, naročevanje knjig in časnikov ter slučajnosti. K obilni udeležbi uljudno vabi odbor.

Slov. Gradec. Pokažimo, da znamo biti hvaležni! Gospod Günther, svečar v Slovenjgradcu, je zvest pristaš krščanske stranke, zato ga najtopleje priporočamo. Več pove tozadevni današnji inserat.

Skale. Bralno društvo v Skalah ima dne 6. t. m. popoldne svoj občni zbor. Vspored navadni.

Studence pri Poljčanah. Kmetijska podružnica ima v nedeljo, dne 7. prosinca t. l. po ranem svetem opravilu v samostanski sobi svoj redni občni zbor. Popoldne po večernicah pa vprizorijo mladeniči lepo in zanimivo igro: „Repoštev“.

Šostanj. Bralno društvo v Šostanju je imelo na novega leta dan svoj letni občni zbor; v odbor so bili izvoljeni: Kropivšek Val., predsednik; Zajec Jos., podpredsednik; Koren Mart., tajnik; Stanovšek Neža, tajnika namestnica; Ravljen Pavlina, blagajničarka; Turk Jernej in Hrastnik Ana, knjižničarja; Hriberšek Val. in Golob Ana, odbornika. Članov šteje sedaj društvo 186.

Sv. Bolken v Slov. goricah. Tukajšnje bralno društvo priredi dne 7. t. m. veselico. Vspored: gledališka predstava: „Prisiljen stan je zaničevan“, igra v treh dejanjih. „Sokratov god“, igra v dveh dejanjih. Igrati se vršita na novo predelanim odru. Prosta zabava s petjem, šaljivo pošto itd. itd. v gostilni gospoda Horvata. Igrati se vršita v šolskih prostorih. Ker nudita igri mnogo zdravega humora, zato se pričakuje vsestranske, obilne udeležbe od sosedov in domačinov. — K prav obilni udeležbi vabi odbor.

Cadram. Tukaj bo imelo društvo „Sloga“ dne 7. t. m. po litanijah občni zbor s poročilom predsednika o delovanju prejšnjega leta, volitvijo novega odbora in naročilom potrebnih novin. — Leta 1900 je bilo v Cadramu 86 rojstev, 50 mrlčev in 15 porok. Društvo za poplačanje dolgov nove cerkve si je pridobilo 22 novih udov in šteje sedaj 1443 društvenikov. Vsi ti so leta 1911 cerkvi darovali 1900.74 kron, plačalo se je pa za ograjo in druge potrebe 8000 K. — Posojilnica v Cadramu, oziroma v Oplotnici, je imela leta 1911 268.562 K š v prometa, 137.482 K 88 v prejemkov in 131.079 K 17 v izdatkov, za 55.996 K več, kakor leta 1910, posilnilemi nam s svojo posojilnico še do sedaj niso mogli veliko škodovati.

Sv. Križ na Murskem polju. Kakor se je že poročalo, priredi naše Bralno društvo veselico, in sicer dne 7. prosinca t. l., s tem-le vspešdom: a) 1. Opolmin k petju (P. Hugolin Sattner), poje mešani zbor. 2. Starzniki (Jakob Aljaž), poje moški zbor. 3. Soči (Jakob Aljaž), poje moški zbor. 4. „Mojstra Križnika božični večer“, požična igra v dveh dejanjih. 5. Zakipi duša (A. Förster), poje moški zbor. — b) Prosta zabava: 1. Šaljivi srečolov. 2. Šaljiva pošta. — Kar smo že dalje časa pogrešali in tudi željno pričakovali, se bo vendar enkrat zopet našdomestilo, namreč petje. Pel pa bode mešani in moški zbor, da nam bodo vse prehitro minule tiste urice. Začetek bo točno ob 4. uri popoldne. Torej pridite v obilnem številu vsi, ki se kaj zanimete za dobro stvar. Ker je čisti dohodek namenjen za prenavljanje odra, vas najuljudneje vabi za mnogobrojen obisk odbor.

Rajhenburg. Politični shod se vrši tukaj na praznik sv. Treh kraljev, ob 9. uri dopoldne. Govorita poslanca dr. Jankovič in dr. Benkovič.

Videm. V nedeljo dne 7. t. m. se vrši zjutraj po prvem svetem opravilu v bralni sobi občni zbor tukajšnjega bralnega društva. Udeležite se tega, za Videm zelo pomembnega zborovanja v prav obilnem številu!

Zakot. Naš kovač Anton Drama je pri neki priliki razžalil občinskega tajnika, za kar se je dne 2. t. m. moral zagovarjati pri c. kr. okrožni sodnji v Celju. Dobil je sedem mesecev strogega zapor.

Od nekod iz gornje Savinjske doline. Vse se dandanašnji modernizira. Lahi hočejo n. pr. vojne odnose in postavne na vse mogoče načine modernizirati in se na vse večne čase „proslaviti“. Zato ni čuda, če tudi naša politična oblast pri nas kaj prav „moderna“ „uštima“. Pred nedavnim časom je na neki četrti imel neki posestnik nesrečo, da mu je poginilo dvoje lepih svinj. Vedel je za postav, da ne sme sam zakopati živali brez dovoljenja oblasti. Mrhovine pa tudi ni mogel pustiti v hlevu, ki je kaj

blizu hiše, v kateri je gostilna, torej javni lokal. Zato je šel k c. kr. politični oblasti v Mozirje in tam prosil, da bi smel zakopati. Oblastveni organ se je po dolgem obotavljanju vendar tako daleč spustil „čez postav“, da je dovolil na posestnikovem svetu izkopati jamo, položiti v njo mrhovino in jo z deskami pokriti, da ne pride zraven kakšna žival. Da bi bil živinozdravniški urad preje obveščen, mu je brzojavil dotični posestnik in plačal odgovor. Zvečer še-le dobi naslednji odgovor: Tierarztamt Montag candaver erde bedecken. Zda si naj pa človek tolmači ta Pytijin odgovor. Do srede ni bilo še ničesar od kakega urada v tem oziru ukrenjenega. Morda je še dosedaj žival nezakopana. Ako je bila kakšna nalezljiva bolezen vzrok pogina, ali ni to ravnanje skrajno nevarno? Ali mora mrhovina res tako dolgo čakati v hlevu, da se poljubi merodajnim osebam, pripeljati se v kočijah na lice mesta in milostno dovoliti, da se zakoplje? Radi tega je utemeljevanje in predlog g. prof. Verstovška v draginjskem odseku pač na mestu. V 8. točki tega predloga se glasi: Država naj v posameznih deželah podpira zavarovanje živine in po potrebi izpremeni veterinaro-polijske zakone. — Politična oblast v Mozirju ima sedaj tudi veliko posla z enim posestniki-grešniki, ki ne pustijo snaziti dimnikov po dimnikarjih. Imenovana oblast citira te grešnike pred se in jih kaznuje z globami. Ubogi kmet v teh slabih letinah, pri zaprtju sejmov že mnogokje nima, da bi kupil soli, pa naj pusti dimnikarju zaslužiti, kar sam lahko opravi. Kmetje se temu splošno upirajo, posebno, ker dimnikarji mnogokrat slabo opravljajo svoj posel. Pri nekem posestniku ni dimnik vsled množine saj več hotel funkcionirati. Vsled tega je večkrat poročal in prosil, da naj pride dimnikar osnažiti dimnik. Ko še vseeno ni prišel, je še pisal in slednjič je šel posestnik sam ponj. Ali so postav samo za ubogega kmeta? Blizu Mozirja je prosil neki posestnik za gostilničarsko obrt. Mož je bil dolgo časa v Ameriki in je pustil tam svoje najboljši moči. Nazaj je prišel baže precej premožen. Torej bi prav lahko zadovoljno živel na svojem posestvu. Sosed tega Amerikanca je tudi gostilničar. Vas šteje komaj 32 hišnih števil in je brez vsake prometne zveze. Niti občinska cesta ne pelje skozi. Občinski odbor je baže prvič odklonil prošnjo, a politična oblast mu je baže dovolila koneesijo. Ali se ne pravi to, ljudi navajati k pijančevanju? Človek bi mislil, da so postav v splošni blagor in politične oblasti v ljudsko korist, a navedeni slučaj modernizma nas prepriča, jo čisto o drugem. Naši gg. poslanci se prosijo, da potrebno kolikor mogoče preuredijo.

Kranjsko.

Deželni glavar kranjski, pl. Šuklje, je iz zasebnih razlogov dne 30. decembra odstopil. Odložil je tudi svoj deželnozbornski mandat in se odtegnil povsem iz političnega življenja. S. L. S. je upoštevala njegovo zasebno željo in je, čeprav z obžalovanjem, vzela odstop na znanje.

Vojska.

Mir?

Iz turških krogov se zatrjuje, da je veliki vezir Said paša zato, da bi se sklenil mir; vprašanje je le še, če bo že sedaj našel kakšno podlago, na kateri bi mu bilo možno stopiti v mirovna pogajanja. Prav težko bo najti sporazumljenje, ker so naziranja obeh se vojskujočih držav zelo različna.

V Carigradu imajo sedaj dosti homatij v notranji politiki in počakati bo treba, kakšno stališče da bode zavzela turška komora proti novemu kabinetu. Tudi iz italijanskih krogov se zatrjuje, da bi bila Italija pripravljena se spustiti v mirovna pogajanja, treba le, da se ji nudi prilika, seveda pod pogojem, da se italijanski prestige ne dotakne in da so njeni interesi varovani. Italija pa tozadevno ne bo storila prvega koraka, kajti njeno stališče je slej kot prej popolna suvereniteta nad Tripolitanijsko in Cirenajko, kajti nesmiselno je za Turčijo vstrajati v upor.

Nadalje se zatrjuje dejstvo, da si velevlasti že prizadevajo vplivati v Rimu in v Carigradu, da se spor čimprej poravnava, toda tozadevne korake še ni storila (do sedaj nobena velesila).

Na bojnem pozorišču se ni pripetilo nič pomembnega.

Dvojna mera proti Nemčiji in proti — Avstriji.

„Reichspost“ poroča, da je dovolila italijanska vlada nemški paroplovni družbi „Levante“ neovirano plovbo v Egejskem morju, ne da bi njih ladije pregledale italijanske vojne ladije ter pri tem opozorila na prijateljsko razmerje z Nemčijo. Ko se je avstrijski „Lloyd“ obrnil z enako prošnjo do italijanske vlade, je bila ta prošnja odklonjena.

Bodočnost Tripolitanijske. Učeni in praktični možje, ki so se vrnili sedaj iz Tripolitanijske v Italijo, so se začeli tudi že baviti z vprašanji, kakšna bodočnost čaka Tripolitanijsko pod italijanskim gospodstvom. V prvi vrsti seveda vprašujejo, kako naj Italija Tripolitanijsko gospodarsko izrablja, kajti italijanski narod pričakuje od drage vojne vendar gospodarskih koristi.

Tozadevnih predlogov je mnogo. Ti predlogi izhajajo navadno od fantastov, katerim ne dostaja kapitala in prakse. Tako na primer nekdo popolnoma

resno predlaga, naj se dežela — kakor se je godilo v starem Rimu — porazdeli med vojake, ki bodo na ta način ravno tako prvi kolonisti, kakor so bili že stari legionarji. Seveda je to neizpeljivo, kajti država pač ne more prisiliti vojakov, da bi se naselili, ker imajo vsaj nekateri v domovini boljše eksistenčne pogoje.

Sicer pa večina Italijanov ne pozna težkoč, ki so spojene s kolonizacijo severne Afrike. Italijansko časopisje slika vse v preveč rožnatih barvah. Turinski nacionalni ekonom profesor Cinandi se je izrekel proti takemu optimističnemu naziranju ter opisal vse težkoče, ki so spojene s kolonizacijo — toda italijansko časopisje je molčalo o njegovi sodbi, ker noče, da javnost izve resnico.

Govoril je pa tudi praktik, poslanec Gaet. Mosca, ki je poljedelec. Po njegovem mnenju bi se moralo desetletja in desetletja investirati milijone, da bi se morda potem investiran kapital obrestoval.

Tako so se torej Italijani ne samo v strateškem, temveč še tudi v gospodarskem oziru precej vrezali.

Književnost in umetnost.

„Cas.“ 1912. VI. letnik. Zvezek 1. Vsebina: Naši boji in krščansko načelo. Dr. Aleš Ušeničnik. — Kulturnobojni načrti. Dr. Josip Gruden. — Acta Martyrum. J. Samsa. — Vzemnost med Slovenci in Hrvati. Ivan Mazovec. — Poglavlje iz našega narodnega gospodarstva. Profesor dr. V. Šarabon. — Obzornik: Verstvo: Tomaž Hren in gornjegrajska sinoda leta 1604. Monizem, religija prihodnosti? Dr. Rošthorjev narodni radikalizem in vera. Literatura. Filozofija: Resnica, svoboda pa dr. Ilešic. Odkod človek? Sociologija: O kartelih. Umetnost: Pjesme. Mati svetega veselja. Zapiski. Ljudska izobrazba: Naši društveni odri. Zapiski. Literatura. To in ono: Bibliografija slowianoznanstva poljskoga. — „Cas“ izhaja kot dvomesečnik. Naročnina 7 K, za dijače 4 K. Za člane Leonove družbe je naročnina plačana z letnino. Naročnina se pošilja na Leonovo družbo ali „Cas“ v Ljubljani.

Nove cerkvene skladbe. Ravnokar je izdal znani skladatelj Ignacij Hladnik 8 „Tantum ergo“, op. 56, cena 1 K. Delo je dobiti pri skladatelju. Skladbe so ljubke vsled lahkega sloga, bogate melodije, razun soprana tudi v posameznih glasovih, naravnega ritma in gladke harmonije. Št. 8 je spremljana tudi z zelo lepimi imitacijami, kar znači, da je skladatelj dobro vešč v kontrapunktu, v čemur se je že večkrat izkazal. Ker napevi niso konplcirani, a vendar vsestransko mojstersko in originalno izdelani, ne bodo samo manj večim cerkvenim zborom dobro služile, temveč tudi zborom po trgih in mestih. Dalje pa je imenovani tudi ravnokar vglasbil 5 slovenskih preludijev (fünf fugierte Festspiele für Orgel, op. 61), cena 2 K 40 vin. in se dobijo pri Antonu Böhm-u na Dunaju in tudi pri skladatelju v Novem mestu. V pravem pomenu besede so to lahke fuge s 5, oziroma 6 taktovskim mogočnim začetkom za polne orgle; njim sledi gladki thema ali duks, ki so izvirne. Le pri št. 3. je vzel za basovsko vodilo neko priljubljeno Richterjevo melodijo iz „Marijine pesmi“ in kot tako v vseh glasovih izbornu predelal. Navedena dela naj bi na vsakem koru zavzemala prvo mesto, posebno te lahke fuge, ki so za nas nekaj povsem novega.

Karol Bervar.

Razgled po svetu.

Naslednik Mone Lize. V pariškem Louvru ni več prazna stena, odkoder se je smehljala Mona Liza. Sprva so nameravali obesiti na steno tablico, koder je bilo zapisano ime ukradene slike in dneva, ko je prišla slika v narodno zbirko in izginila iz nje. Toda to žalostno-komično misel so kmalu opustili. In od zadnjega torka dne 5. t. m. visi namesto Mona Lize tam druga podoba. Podoba je mojstrski portret Rafaelov Baltazar Castiglione, ki je Moni Lizi podoben kakor brat. Baltazar Castiglione ima tudi sličen smehljaj na obrazu kakor Mona Liza.

Kje so najbolj varčni ljudje? Na Danskem je leta 1909 imel povprečno vsaki posameznik 364.70 frankov naloženih v hranilnicah, na Pruskem 231.60 frankov, na Norveškem 195.55 frankov, v Združenih državah 173.79, v Avstriji 157.03, na Švedskem 147 frankov in na Angleškem 97.65 frankov. Še-le za Angleško pride Francija z 94.87, Belgija z 90.81 fr., Ogrska z 97.24, Italija z 73.92 franki, Nizozemska z 64.79 in Rusija z 16.27 franki.

Vlom v rakev Karagjeorgjevičev. V znani zadevi radi vloma v rodbinsko rakev srbske kraljeve rodbine na pokopališču sv. Marksa na Dunaju se poroča, da so že našli ukradeno glavo kneza Karagjeorgjeviča. Sumi se, da so delavci neke bližnje tovarne storili zločin z namenom, izsiliti si kakšno darilo. Truplo so prepeljali, kakor je bilo prej namenjeno, v Beograd, kjer je bilo položeno v skupno rakev.

Bolni Strindberg. Stanje Strindbergovo se je poslabšalo. Temperatura narašča. Zdaipazdaj se Strindberg onesvesti. 22. t. m., ko je Strindbergov rojstni dan, bodo med švedskim narodom nabrali za Strindbergov narodni dar v znesku 25.000 K. Večina gledališč bo na ta dan igrala Strindbergove igre.

Na prodaj je v Vitanje pri Celje eno- nadstropna hiša na voglu z vrtom in hlevom in je pripravna za vsako obrt ter prav krasna za stanovanje. Več pove oskrbnišvo vitanjske graj- ščine v Vitanje. 5

IZJAVA.

Raznašajo se od meni očitno sovražne strani vesti, kakor da sem bolezen, na kateri sem trpel pred šestimi meseci, zakrivil sam in da trpim še sedaj na posledicah iste. Na podlagi enoglasne izjave gospodov zdravnikov dr. Anton Schwab-a in dr. Janko Sernec-a v Celji, dr. Benjamin Ipavic-a v Ljubljani in dr. Rauchmann-a, ki so me zdravili, izjavljam, da so vse take govorice popolnoma ne- osnovane in zatoraj svarin vsakega širiti jih dalje. Poiskal bi si sicer zadoščenja pred sodiščem. Za sedaj pa imenujem tisti, ki so se namenoma v rečenem oziru pregrešili proti meni, javno lažnike in obrekovalce.

Št. Jurji ob juž. žel., dne 31. dec. 1911.

Med. univ. dr. Josip Ipavic,
praktični zdravnik v
Št. Jurji ob južni železnici.

Trgovina

se takoj odda v najem. Matija Šafarič, Radeče pri Zidanem mostu. 207

Hišo v celjski okolici,

posvečeno sv. D., v kateri je pripraven prostor za tam po- trebno kapelo, pripravna za kak zavod, proda upokojenec 66, poštno ležeče, Celje. 206

Hlapca za konje,

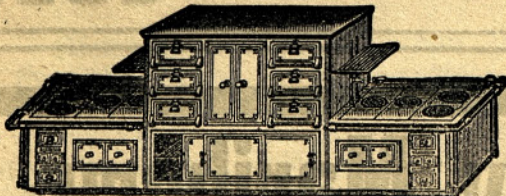
kateri je že vojaščine prost in vaje pri kmetijstvu na srednjo kmetijo blizu mesta Ptuj se išče. Nastop službe ta- koj, če mogoče že 1. januarja proti dobremu plačilu. Vpra- ša se v uredništvu tega lista. 202

Harmonij,

velik, lep, firma Maier- Orgel, 2 manuala, vsak po 5 oktav, pedal 2 oktava in 3 glasi, primeren za kakšno kapelo ali salon, s 15 regi- stri, karakteristične spremene od najfinjšega pp do veli- častnega fff, še skoraj nov, popolnoma chrnjen, brez vsakega pogrška, se proda. Vprašanja se naj naslovijo na upravnništvo tega lista. 192

Tovarna za peči H. KOLOSEUS

Wels, Gornje Avstrijsko.

Izvrstne in v vsakem oziru nedosegljive peči iz železa, emaila, porcelana, majolike za gospodarstvo, hotele, restavracije itd. — Naprave za kuhinjo s soparom, s plinom in peči na plin, trpežne irske peči. Dobe se v vsaki trgovini, kjer ne, se pošljejo takoj. Zahtevajo se naj „Originalni Koloseus-štedilniki in manj vredni izdelki naj se vračajo. Ceniki zastoj. 194

LEKAR- NARJA A. THIERRY A BALSAM

edno pristno z zeleno usmiljeno sestro kot varstv. znamko. Obilno varovan.

Vsako ponarejenje, poenemanje in prodaja kakšnega drugega balsama s podobnimi znamkami se sodnijsko proganja in strogo kaznuje. Nedosežnega uspeha pri vseh boleznih na dihalnih, pri kašlju, hripavosti, žrelnem kataru, pri in- fluenzi, pri zločednih boleznih, pri vnetju jeter in vranice, pri slabem teku in slabi prebavi, pri zaprtju, pri zobobolu in ustnih boleznih, pri trganju po udih, pri opeklinah in in- izpuščajih itd. 12/2 ali 6/1 ali 1 gr. specialne stekl. K 5'60.

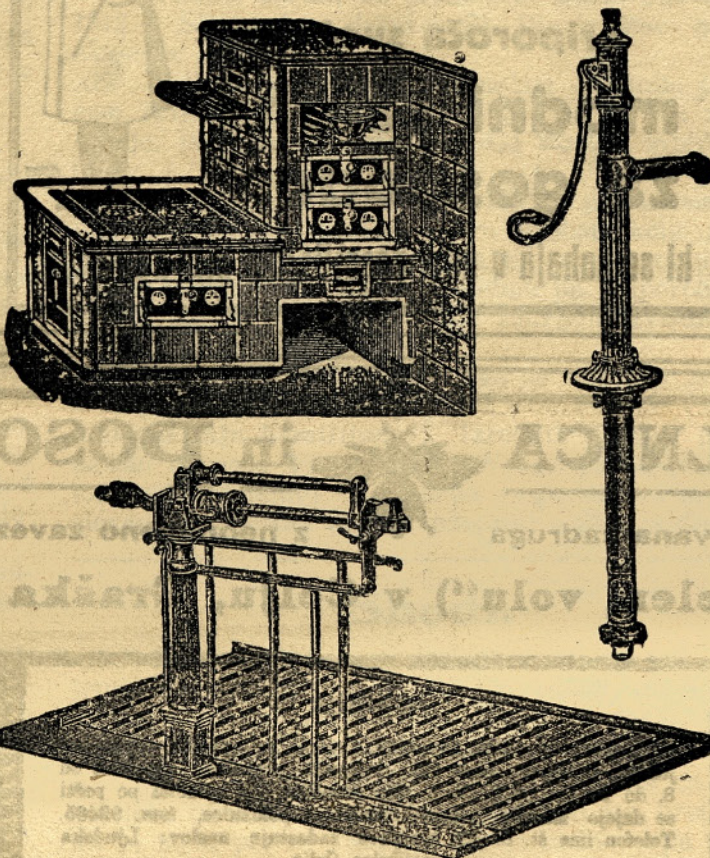
Lekarnarja A. Thierry-a

samo pristno

centifolijsko mazilo

je zanesljivo in nagotovejšega učinka pri ranah, oteklinah, poškodbah, vnet- jih, tvorih, odstranjuje vse tuje snovi iz telesa in radi tega dostikrat na pravi operacijo nepotrebno. Zdravilnega učinka tudi pri starih ranah i. t. d. 2 dozi staneta 3'60 K.

Naroči se: Lekarna k angelju varihu, ADOLF THIERRY v PREGRADI pri ROGATCU. Dobi se v vseh lekarnah in sicer v Mariboru v lekarni W. A. König.

Halo! Kaj je novega?

Upeljal sem novo svetovnoslavno vrsto obuval „Salamander“ v moji trgovini kot edino prodajalno te vrste obuval na celem Štajerskem in sicer po enotnih ce- nah K 16'50, luksus-cena K 20'50, oddajam vsa v moji trgovini v zalogi se nahajajoča obuvala po zelo znižanih cenah. Naj nihče ne zamudi porabiti to redko- kedaj se nudečo priliko, da si nakupi fino in po ceni obuvalo. Nadalje velika izber elegantnih in modnih obuval za plesne veselice in bale. Z odličnim spoštovanjem 204

Štefan Strašek, Celje, Schmidgasse.

Ne pozabite

Prepričajte se!

Volno, sukno (štife), cajge, modno perilno blago, preproge, odeje, koce, platno in vse manufakturno blago kupite najbolje in najceneje v domači trgovini

M. E. Šepec,
Maribor.

Grajski trg. 1086a Burgplatz.

Ne zamenjajte!

Stavbeni in umetni ključavničar, oblast. koncesionirani vodovodni instalater

Ivan Rebek, Celje
Poljska ulica št. 14.

Se priporoča zadrugam, občinam, korporacijam in za- sebnikom za cenjena naročila, namreč za navadne, kakor tudi umetno izdelane železne ograje, kakor tu- di vrata, bodisi za vrte, dvorišča, cerkve, grobove itd., štedilna ognjišča vseh sistemov za zasebnike, gostilne ali zavode. Prezvamem napeljavo vodovodov iz studencev, vodnjakov s hidraličnimi vidri. Izde- lujem vsake vrste tehtnice, tudi premostne (Brücken- wagen), prevzamem iste kakor tudi uteže v popra- vilo. Napeljujem strelovode ter prevzamem sploh vsa v mojo stroko spadajoča dela in izvršujem ista točno in solidno, vse po zmernih cenah.

Na debelo!

Veletrgovina s papirjem.

Na drobno!

Goričar & Leskovšek
Celje : Graška ulica šte. 7.

Zvezna trgovina (Goričar & Leskovšek)
Celje, Rotovška ulica šte. 2.

Tovarniška zaloge vsakovrstnega papirja, pisalnih in risalnih potrebščin. Lastna zaloge šolskih zvezkov, risank, risalnih skladov ter vseh tiskovin za urade.

Podružnica

Ljubljanske Kreditne
Banke v Celju.

Centrala: Ljubljana.

Podružnice: Špljet, Celovec, Trst, Sarajevo in Gorica :

Delniški kapital: 8 milijon kron.

Rezervni zaklad čez K 800.000 obrestuje

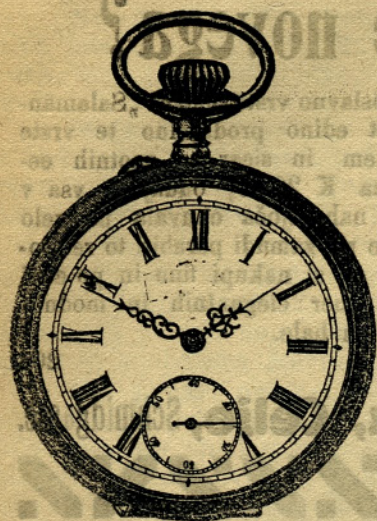
vloge na vložne
knjižice po

od dne vloge do dne dviga.

Renf. davek plačuje banka iz svojega.

4 1 0
2 0
čistih

Slovenci pozor!

Poročne prstane
vsake velikosti in po naj-
nižji ceni; ne votle am-
pak polne (masivne.)
Za blago jamčim in gra-
viram zastoj.
Posebno priporočam no-
ve slovenske plošče za
gramofon, v katerih i-
mam sedaj posebno ve-
liko izbiro.
Delavnica za popravila.

**Urar, očalar in
zlatar**

Franjo Bureš Maribor

Tegethofova cesta št. 39.

Svoji k svojim!

Za naše odre!

Diletantje pozor!

Veliko zalogo **lasulj** lastnega izdelka iz pristnih las od
K 6. — višje, za posojilo po K — 70 višje; raznih lepotic,
mastiksa, klep, brade in drugih potrebščin za **predstave**;
nadalje **kite za dame** iz pravih (domačih) las od K 5. —
višje, kakor sploh vse izdelke iz las izgotavlja v najkraj-
šem času ter se priporoča

Josip Holy,

brivec in diplomiram lasuljar.

v Brežicah ob Savi

odlikovan z zlato kolajno na Dunaju in v Pragi.

Cene zmerne! Postrežba solidna in točna!

Pijte samo Tolstovršsko slatino.

Naroči se v Tolstem vrhu, Guštanj, Koroško.

Smrekovo storže letošnje, se-
mena polne, želod, vosek, vinski
kamen, suhe češplje, suhe go-
be, orehe, sploh vse deželne
pridelke kupi vedno

veletrgovina

Anton Kolenc
Celje, Graška cesta 22.

Istotam se dobijo tudi vsi de-
želni pridelki, kakor fižol, krom-
pir, koruza itd., sploh vsi deželni
pridelki, kakor tudi vse špece-
rijsko blago vedno sveže po
najnižjih cenah

na debelo in drobno.

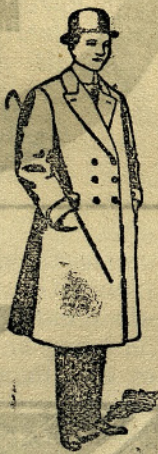
M. Sabukošek

krojaški mojster v Celju

priporoča svoj

**modni salon
za gospode,**

ki se nahaja v novi posojilnični hiši na Ringu.

Volneno

za ženske in sukno za moške obleke zadnje
mode razpošilja najceneje

: : Jugoslovanska razpošiljalna : :
Rudolf Stermecki Celje 131.

Vzorci na zahtevo poštnine prosto.

Našim gospodinjam

priporočamo

le edino Pfeifer-jevo
milo, ker le to na-
pravi brez truda snež-
no belo perilo!
Pazite na vtis Pfei-
fer in znamko : :
tiger

926

Rane - in lečilno mazilo
„SIGMA“.

Izvrstno učinkajoče za vsakovrstne rane, opekline,
otiske in tvore na nogah. Natančno navodilo o uporabi je
priloženo vsaki tubi.

Originaltuba: 1 K 20 h. — poštnina 20 h.

Le pristna z varstveno znamko

P. F.

Naroča in dobi se pri deželni lekarni
v Slovenski Bistrici.

LJUDSKA HRANILNICA in POSOJILNICA V CELJU

registrovana zadruga

z neomejeno zavezo

v lastni hiši (Hotel „Pri belem volu“) v Celju, Graška cesta št. 9, I. nadstropje

obrestuje

hranilne vloge po 4 1/2%, brez odbitka rentnega davka. Spre-
jema hranilne knjižice drugih zavodov kot vloge, ne da bi
se obrestovanje prekinilo. Daje vložnikom na dom brezplačno
hranilne nabiralnike. Sprejema po sejnem sklepu vloge na
tekoči račun in jih obrestuje od dne vložitve do dne vzdiga.

uraduje

vsak terek in petek depozitne. Prošnje se sprejemajo in po-
jasnila se dajejo vsak dan, izveniši praznike, dopoldne od
8. do 12. ter od 8. do 6. ure popoldne. Za vplačila po pošti
se dajejo zastoj poštno-hranilnične položnice, št. 92465.
Telefon ima št. 8. Za brzojave zadestuje naslov: Ljudska
posojilnica Celje.

posejue

na zemljišča po 5%, do 8%, z amortizacijo ali brez nje, na
zastavo vrednostnih listin in na osebni kredit pod ugodnimi
pogoji. Konvertirajo vsajšnje dolžave pri drugih zavodih in
interjuje svojim članom njih terjatve. Posojila in izplačila na
vknjižico dela brezplačno, stranka plača le koleke.

Spodnještajerska ljudska posojilnica v Mariboru

Stolna ulica šte. 6

reg. zadruga z neomejeno zavezo

(med Glavnim trgom in stol. cerkvijo).

Hranilne vloge

se sprejemajo od vsakega in se obrestujejo: na-
vadne po 4 1/2%, proti 3 mesečni odpovedi po 4 3/4%.
Obresti se pripisujejo h kapitalu 1. januarja in
1. julija vsakega leta. Hranilne knjižice se spre-
jemajo kot gotov denar, ne da bi se njih obresto-
vanje kaj prekinilo. Za nalaganje po pošti so
poštne hranilne položnice na razpolago (šek konto
97.078). Rentni davek plača posojilnica sama.

Posojila se dajejo

le članom in sicer: na vknjižbo proti pupilarni
varnosti po 5%, na vknjižbo sploh po 5 1/2%, na
vknjižbo in poročstvo po 5 1/2% in na osebni kredit
po 6%. Nadalje izposojuje na zastavo vrednostnih
papirjev. Dolgove pri drugih denarnih zavodih
prevzame posojilnica v svojo last proti povrnitvi
gotovih stroškov, ki pa nikdar ne presegajo 7 K.
Prošnje za vknjižbo dela posojilnica brezplačno,
stranka plača le koleke.

Uradne ure

se vsako sredo in četrtek od 9. do 12. ure do-
poldne in vsako soboto od 8. do 12. ure dopoldne,
izveniši praznike. V uradnih urah se sprejema
in izplačuje denar.

Pojasnila se dajejo

in prošnje sprejemajo vsak delavnik od 8. do 12.
ure dopoldne in od 2. do 5. ure popoldne.

Posojilnica ima tudi na razpolago domače hranilne nabiralnike.